

2006REG73A

**Verslag ruimtelijk beleid
2005
Jaarrapportage MAP-streekplan**

Augustus 2006

**Provincie Utrecht
Sector RSO**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	5
2. Regionaal ruimtelijk beleid	6
2.1.Uitwerking / uitvoering streekplan.....	6
2.2. Afstemming met de omgeving	6
2.3 Gebiedsgerichte projecten	7
3. MAP-streekplan 2005-2007	12
3.1 Strategische uitvoeringsprojecten.....	12
3.2.Thematische acties	15
4. Thematisch ruimtelijk beleid.....	24
4.1 Digitaal uitwisselbare ruimtelijke plannen (DURP).....	24
4.2 Grondbeleid.....	24
4.3 EHS	25
4.4 Recreatief groen	26
4.5 Infrastructuur	26
4.6 Wonen	27
4.7 Werken	29
4.8 Windturbines	29
4.9 Baggerstort en de Raad van State.....	30
5. Gemeentelijk ruimtelijk beleid.....	31
5.1 Bestemmings- en bouwplannen.....	31
5.2 Doorwerking beleid.....	32
6. Overleg	34
6.1 Statencommissie Ruimte en Groen	34
6.2 Provinciale Planologische Commissie	35
7. Wetgeving en jurisprudentie.....	37
8. Gebruikte afkortingen.....	38

1. Inleiding

De Wet op de Ruimtelijke Ordening (artikel 4) verplicht gedeputeerde staten over het gevoerd ruimtelijk beleid verantwoording af te leggen aan provinciale staten. Deze wettelijke plicht biedt een goede gelegenheid om het gevoerde ruimtelijk beleid voor iedereen die daar belangstelling voor heeft beknopt voor het voetlicht te brengen.

Nieuw ten opzichte van vorige jaren is dat in dit verslag ook de voortgang rond de uitvoering van het Meerjarenactieprogramma streekplan 2005-2007 is opgenomen. De uitvoering van dit MAP-streekplan (zowel de uitvoeringsprojecten als de acties) vormt een aanzienlijk deel van de beleidsinspanningen op het gebied van de ruimtelijke ordening. Het combineren van beide rapportages is dan ook een voor de hand liggende keuze.

Door de combinatie van het traditionele Verslag ruimtelijk beleid met de voortgang bij de uitvoering van het MAP-streekplan geeft dit verslag een goed overzicht waar de provincie zich qua ruimtelijk beleid mee bezig heeft gehouden in 2005. Tegelijkertijd bestrijkt het verslag niet alle ruimtelijk relevante onderwerpen: er is een selectie gemaakt van de belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen om het verslag leesbaar te houden. Dit sluit ook aan bij de wens van de statencommissie REG bij de bespreking van het Verslag ruimtelijk beleid 2003/2004. Daarnaast hebben veel beleidsvelden ook eigen rapportages. Hoewel het verslag vooral terugblijkt op het jaar 2005, geeft het waar nodig ook doorkijkjes naar de jaren die komen.

Uit deze gecombineerde jaarrapportage MAP-streekplan en Verslag Ruimtelijk Beleid kan de conclusie worden getrokken, dat de uitvoering van het streekplan in algemene zin op schema ligt. Op een aantal specifieke terreinen waarop extra extra inspanningen nodig zijn (bijvoorbeeld woningbouwprogramma, realisatie recreatief groen rondom Utrecht), hebben GS inmiddels actie ondernomen.

2. Regionaal ruimtelijk beleid

2.1. Uitwerking / uitvoering streekplan

Provinciale staten hebben op 13 december 2004 het streekplan vastgesteld. Met de start van de terinzage legging (21 januari 2005) is het streekplan inwerking getreden.

Om een impuls te geven aan de uitvoering van het streekplan, is een *Meerjarenactieprogramma streekplan 2005-2007* (MAP-streekplan) vastgesteld. In het MAP-streekplan zijn vijf strategische uitvoeringsprojecten en 37 concrete acties opgenomen. GS hebben in januari het concept MAP-streekplan vastgesteld. Na bespreking in de statencommissie Ruimte en Groen (februari 2005) hebben GS het MAP-streekplan op 19 april vastgesteld.

Voor de uitvoering van het MAP-streekplan is € 10.5 miljoen beschikbaar. GS hebben ervoor gekozen deze middelen vrijwel geheel te reserveren voor de uitvoering van de vijf strategische uitvoeringsprojecten (€ 10.2 miljoen). Voor de uitvoering van de acties en algemene kosten voor de uitvoering van het MAP-streekplan is € 300.000 euro beschikbaar. De stand van zaken rond de uitvoeringsprojecten en de acties is opgenomen in hoofdstuk 3.

In 2005 is verder gewerkt aan de voorbereiding van de vaststelling van de *Handleiding bestemmingsplannen*. Daarin worden de beleidsuitspraken uit het streekplan toegelicht en uitgewerkt. Deze (in het streekplan vet en cursief gedrukte) beleidsuitspraken zijn richtinggevend voor de wettelijke beoordeling van gemeentelijke ruimtelijke plannen. In het streekplan is opgenomen dat in de Handleiding per uitspraak zal worden aangegeven hoe de provincie omgaat met haar bestuursbevoegdheden, wat de zwaarte van de uitspraak is en welke nuances daarbij gelden. Conform het streekplan gaat de handleiding ook in op een aantal specifieke onderwerpen, zoals ruimte voor ruimte en functieverandering. Zie verder paragraaf 5.2.

De eerste uitwerking van het streekplan is in 2005 vastgesteld (Streekplanuitwerking Hart van de Heuvelrug I). Zie verder paragraaf 2.3 onder Hart van de Heuvelrug.

2.2. Afstemming met de omgeving

Nota Ruimte en NV Utrecht

In mei 2005 is de Nota Ruimte door de Tweede Kamer aangenomen en in januari 2006 is de Nota door de Eerste Kamer vastgesteld. De provincie heeft veel energie gestopt in de afstemming tussen de rijksnota en het provinciaal beleid. Dat is goed gelukt. Concepten van de Nota Ruimte zijn betrokken bij het opstellen van het streekplan. De wijzigingen in de Nota Ruimte bij de besluitvorming zijn dusdanig beperkt gebleven, dat het streekplan 'Nota Ruimte proof' is.

Het positioneren en verankeren van beleid in Rijksnota's (naast Nota Ruimte ook onder meer de Nota Mobiliteit) is vooral opgepakt door de NV Utrecht. Hierin werken 7 partijen samen (provincie Utrecht, gewest Eemland, gewest Gooi en Vecht, BRU, gemeente Utrecht, gemeente Amersfoort en gemeente Hilversum). Deze samenwerking is vooral gericht op integrale ruimtelijk-economische samenwerking. De NV Utrecht streeft naar een ruimtelijk-economische ontwikkeling waarin wonen, werken, natuurwaarden (groen), waterbeheer (blauw) en infrastructuur volledig op elkaar zijn afgestemd.

Met de aangenomen Nota Ruimte werd een duidelijke markering aangegeven in de overgang van beleidsvorming naar beleidsuitvoering. Het accent op de uitvoering blijkt onder andere uit het Noordvleugelprogramma. Utrecht zit daar met twee programmaonderdelen in: de lange termijn ontwikkelingsvisie voor de periode 2015-2030 en de integrale verkenning naar de infrastructuur.

Er is een nauwe relatie tussen de door het rijk getrokken infra-verkenning en de door de regio (NV Utrecht) getrokken ontwikkelingsvisie. In het najaar van 2005 is de concept Ontwikkelingsvisie NV Utrecht 2015-2030 afgerond. Hierin is onder meer neergelegd hoe groot de verstedelijkingsopgave (wonen en werken) voor de periode 2015-2030 is en welke mogelijkheden er zouden kunnen zijn om hieraan tegemoet te komen. Daarbij is de vraag relevant in hoeverre wij andere regio's, waaronder

Flevoland, nodig hebben om de druk op het NV-gebied op te vangen en in hoeverre het Rijk haar investeringen op het Utrechtse zou moeten richten. De conceptvisie is eind 2005 aangeboden aan de achterbannen van de NV-partners. Met hun reacties is begin 2006 ook de discussie met het Rijk aangegaan. Een belangrijk doel is om invloed uit te oefenen op de in medio 2006 door het Kabinet te nemen majeure (investerings)beslissingen. Deze investeringen zijn nodig voor de infrastructuur, de binnenstedelijke en de groenblauwe opgave.

BRU

Na de in 2003 verschenen Nota Structuurvisie (ambitiedocument) is in juni 2005 het Ontwerp Regionaal Structuurplan (RSP) vastgesteld en in augustus aan de provincie toegestuurd. De provincie heeft in september 2005 haar zienswijze op dit plan gegeven, vooral gebaseerd op het in december 2004 vastgestelde streekplan. Het Ontwerp RSP spoorde in grote lijnen met het streekplan maar er zijn in de reactie ook een aantal verschilpunten geconstateerd. Het verschil van inzicht had onder andere betrekking op door het BRU voorgestane integrale ontwikkelingsopgaven in de driehoek Bunnik-Werkhoven-Houten en bij Vianen-oost (Hoef en Haag). Deze ontwikkelingen zijn niet in het streekplan opgenomen.

In december 2005 is het RSP vastgesteld door het algemeen bestuur van het BRU. In april 2006 is het plan ter goedkeuring aan de provincie aangeboden. Voor de zomer zullen GS het goedkeuringsbesluit vaststellen (gekoppeld aan wettelijke termijn). Naar verwachting zal daarbij aan een aantal onderdelen goedkeuring worden onthouden.

Gebiedsperspectieven lange termijn

Als één van de instrumenten voor het uitvoeren van het streekplan is genoemd het opstellen van gebiedsvisies (gebiedsperspectieven). Deze gebiedsvisies dienen primair om stagnatie in het programma voor wonen en werken te voorkomen. De gebiedsvisies kunnen onder meer een basis vormen om, zo daartoe voor het oplossen van stagnatie in het verstedelijkingsprogramma noodzaak bestaat, potentiële verstedelijkingslocaties voor de lange termijn naar voren te halen.

Eind 2005 is gestart met een eerste oriëntatie voor de gebiedsvisie voor Zuidoost Utrecht. Doel is om samen met de betreffende gemeenten te komen tot vaststelling van een “Knelpuntennota streekplanprogramma wonen en werken, Zuidoost Utrecht” in het voorjaar van 2007. Hierbij is gekozen voor benaming Knelpuntennota, omdat de namen gebiedsvisie en gebiedsperspectief tot misverstanden en verwarring bleken te leiden, onder meer vanwege gelijkenis met eerder opgestelde strategische gebiedsperspectieven.

De inhoud van de nota zal naar verwachting primair bestaan uit een inventarisatie en analyse van de mogelijke knelpunten ten aanzien van wonen en werken, oplossingsmogelijkheden voor de knelpunten en een op de oplossingen gericht uitvoeringsprogramma.

2.3 Gebiedsgerichte projecten

Hart van de Heuvelrug

De Utrechtse Heuvelrug is het op een na grootste aaneengesloten bosgebied van Nederland. Maar de aaneengeslotenheid wordt op veel plekken verstoord door bebouwing, (spoor)wegen en hekken. Dit belemmert de bewegingsvrijheid van dier én mens. Dit speelt in sterke mate in het hart van het gebied, dat ligt tussen Amersfoort, Soest en Zeist. In dat hart is tegelijkertijd sprake van de nodige dynamiek: er komen militaire terreinen en zorginstellingen vrij. Het project Hart van de Heuvelrug benut deze dynamiek om de groene kwaliteiten en de groene eenheid te behouden en te versterken. Daarbij worden ruimtelijke randvoorwaarden gecreëerd voor de kwaliteitsverbetering van het gebied, de maatschappelijke integratie van de zorg en voor het behoud van cultuurhistorische waarden. Om deze doelen te kunnen financieren zijn onder voorwaarden rode ontwikkeling toegestaan.

In het project Hart van de Heuvelrug werken 17 partijen samen, waaronder gemeenten, provincie, rijk en het Utrechts Landschap. De 17 zijn verenigd in het Bestuurlijk Platform Hart van de Heuvelrug, met de commissaris van de Koningin als voorzitter. De provincie is vanuit Agenda 2010 tevens de regisseur van het proces.

In 2005 zijn de eerste twee clusterovereenkomsten voor Hart van de Heuvelrug ondertekend. Het zijn de clusters Zorgpilot Zeist en Soest I. In een clusterovereenkomst maken de uitvoerende partijen afspraken over een pakket van groene en rode projecten die binnen één grondexploitatie worden betrokken en die leiden tot een ruimtelijke kwaliteitsverbetering.

De cluster Zorgpilot Zeist draagt bij aan het realiseren van een groene corridor bij Dennendal, aan ruimtelijke kwaliteitsverbetering en aan vermaatschappelijking van de zorg door integratie van zorghuisvesting met niet zorggerelateerde woningen. Hierbij gaat het concreet om de volgende projecten:

- het ontmantelen van de locatie Dennendal, en vervolgens het herontwikkelen en beheren als groene corridor;
- het realiseren van een buurtschap op en nabij het Sanatoriumterrein te Zeist;
- de herinrichting en uitbreiding (omgekeerde integratie) van de locatie Sterrenberg (Soesterberg). Betrokken partijen zijn de zorgaanbieders Reinaerde (Dennendal), Abrona (Sterrenberg) en Altrecht (Sanatoriumterrein), het ministerie van VWS, het Zorgkantoor Utrecht, de gemeenten Zeist en Soest en provincie. Het ministerie van VWS verricht in het kader van deze cluster een investering van € 80 miljoen. De cluster leidt tot een positieve rood-groenbalans.

De cluster Soest I bestaat uit de volgende projecten:

- het realiseren van de oostelijke groene corridor inclusief het ecoduct over de N237 bij Soesterberg;
- het ontmantelen en groen herinrichten van het Jessurunkamp;
- de sloop en sanering van het Kodakterrein, gevolgd door een groene herinrichting;
- het realiseren van natuurontwikkeling in het gebied Soesterveen;
- de aanleg van het regionale bedrijventerrein Richelleweg;
- woningbouw op de locatie Apollo-Noord Soesterberg.

Hiermee draagt de cluster bij aan het versterken van (de samenhang tussen) natuurgebieden, ruimtelijke kwaliteitsverbetering, en voorziet het in een deel van de vraag naar bedrijventerrein en woningen in de regio. Betrokken partijen zijn de gemeenten Soest en Zeist en de provincie. In deze cluster heeft de provincie een trekkende rol voor enkele projecten, en daarmee samenhangend de verplichting om deze voor te financieren. Ook deze cluster leidt tot een positieve rood-groenbalans.

Voor de clusterovereenkomst Soest I is op 13 december 2005 het eerste uitwerkingsplan van het streekplan 2005-2015 vastgesteld. Na ondertekening van de clusterovereenkomst werd voldaan aan de in het streekplan door PS vastgelegde uitwerkingsregels voor Hart van de Heuvelrug. Het uitwerkingsplan was noodzakelijk om het op de cluster afgestemde bestemmingsplan Hart voor groen van de gemeente Soest te kunnen goedkeuren. Als onderdeel van het realiseren van dit cluster is in 2005 een deel van het Kodakterrein verworven. De provincie heeft gezorgd voor het voorfinancieren van deze aankoop.

Tegen de bouw van het ecoduct over de N237 bestaat bij een deel van de inwoners van vooral Soesterberg weerstand. Dat heeft geleid tot een referendum in Soest. Verder was gebleken dat meer gedetailleerde ramingen van de kosten van de aanleg van het ecoducten hoger uitkwamen dan bij de eerste globale raming. Ook is een quick scan verricht naar eventuele alternatieven voor het ecoduct. Daarin is geconcludeerd dat mogelijke alternatieven onvoldoende garantie geven dat het ecoduct zal functioneren op het beoogde ambitieniveau en/of duurder zijn. Daarom is gekozen voor het realiseren van het ecoduct op de eerder beoogde locatie en met de oorspronkelijke dimensionering.

In de Raamovereenkomst Hart voor de Heuvelrug is bepaald dat de kwaliteitsvisie 2030 in een nadere besluitvorming zal worden gedetailleerd. Hieraan is in 2005 invulling gegeven door het opstellen van de Kwaliteitsvisie Hart van de Heuvelrug. De provincie is trekker geweest van dit project. Geheel volgens planning heeft het Bestuurlijk Platform Hart van de Heuvelrug deze kwaliteitsvisie in december vastgesteld.

Als belangrijke schakel in de oostelijke corridor is in 2005 het ecoduct Leusderheide over de A28 geopend.

De toekomst van vliegbasis Soesterberg is ook onderwerp binnen Hart van de Heuvelrug. In 2005 is een toekomstvisie opgesteld voor de ruim 500 ha die de vliegbasis beslaat. Voor de herinrichting is een vijftal uitgangspunten gehanteerd:

1. de vliegbasis ligt binnen de EHS en vraagt om een zorgvuldig natuurbeheer;
2. behoud en zichtbaar maken van waardevolle cultuurhistorische elementen;
3. defensie blijft eigenaar van Camp New Amsterdam met een oppervlakte van circa 63 ha;
4. de toekomstplannen moeten financieel en technisch haalbaar en ecologisch verantwoord zijn;
5. voor de financiële haalbaarheid zijn bouwlocaties noodzakelijk; deze nieuwe bebouwing gaat zoveel mogelijk uit van aansluiting op de bestaande bebouwing en infrastructuur.

Het Platform Hart van de Heuvelrug heeft de toekomstvisie in januari 2006 gepresenteerd ten behoeve van een publiekdebat.

Uitvoering Reconstructieplan Gelderse Vallei / Utrecht Oost

In januari 2005 is het Reconstructieplan Gelderse Vallei / Utrecht Oost door PS van Utrecht en Gelderland vastgesteld. In 2005 is hard gewerkt om van de planvorming te komen tot uitvoering. Daarin is veel vooruitgang geboekt.

Het Programmabureau Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei (SVGv) is versterkt en de focus is volledig naar de uitvoering verlegd. Het programmabureau wordt aangestuurd door het bestuur van de SVGv. Tussen de provincies Utrecht (en Gelderland) en de SVGv zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Reconstructie 2005-2006. In 2005 is een beperkt aantal projecten van de grond gekomen. Naar verwachting kunnen echter in 2006 vele tientallen projecten worden verplicht en daarmee kan het uitvoeringsprogramma 2005-2006 (nagenoeg) volledig worden gerealiseerd. Het gaat hierbij in totaal om circa € 15 miljoen aan projecten over de volle breedte van het landelijke gebied: landbouw, natuur, recreatie, water, milieu, landschap, cultuurhistorie en leefbaarheid.

Groene Hart

De drie provincies (Utrecht, Zuid- en Noord-Holland) hebben in 2004 afgesproken een Uitvoeringsprogramma op te stellen, met daarin concrete projecten voor het Groene Hart. Onder leiding van de stuurgroep zijn in 2005 belangrijke vorderingen gemaakt. Het Uitvoeringsprogramma is de optelsom van drie producten: de balans, het ontwikkelingsprogramma en het uitvoeringsplan.

- De Balans bevat herijkte uitgangspunten voor het Groene Hart en een overzicht van lopende provinciale projecten. Deze is in maart 2005 opgeleverd en aangeboden aan de Minister Veerman en aan Provinciale Staten. In elke provincie is daarover een open debat gevoerd (zie paragraaf 6.1).
- Het Ontwikkelingsprogramma bevat een richtinggevend ontwikkelingsperspectief, vier prioritaire uitvoeringsaccenten en tien concrete iconoprojecten. Voor de provincie Utrecht gaat het om de Venen, de Natte as, polder Groot-Mijdrecht Noord en het venster Bodegraven Woerden. Het Ontwikkelingsprogramma beschrijft ook twintig andere projecten en een beleidsagenda voor de langere termijn (waaronder de Agenda Westelijke Veenweiden). Het Ontwikkelingsprogramma is in november 2005 met de minister en in de statencommissie REG besproken en in december door GS vastgesteld. Het vormt de inhoudelijke ruggengraat van het Uitvoeringsprogramma. Op basis van het Ontwikkelingsprogramma is een motie aangenomen om jaarlijks € 15 miljoen rijks geld extra uit te trekken voor het Groene Hart.
- Het Uitvoeringsplan is de uitwerking van het Ontwikkelingsprogramma. Het geeft een financiële en organisatorische onderbouwing bij de iconen, projecten en de beleidsagenda (waaronder het uitvoeringsprogramma Veenweiden); wie doet wat en hoe gaan we het betalen. Het Uitvoeringsplan verschijnt in 2006, na het overleg met het Kabinet.

De Schammer

In het project De Schammer werken provincie, gemeenten Amersfoort en Leusden, het Utrechts Landschap en het Waterschap Vallei en Eem samen aan de ontwikkeling van een hoogwaardig uitloopegebied ten noorden van de kern Leusden. Het gaat hierbij om een gecombineerde ontwikkeling van nieuwe natuur, waterberging, recreatiegebied en bijbehorende verbindingen.

In april is bijna € 1,8 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanleg van een tunnel voor fietsers en wandelaars onder de A28. In juni hebben GS € 5, 1 miljoen gereserveerd voor de inrichting (aankoop,

inrichting en onderhoud) van het plangebied. Ook de andere partijen betalen mee en de afspraken hierover zijn op 23 november vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst voor De Schammer en de bestuursovereenkomst. Met de ondertekening zijn afspraken gemaakt over de gewenste inrichting, financiën, rolverdeling en vervolgaanpak. Met de ondertekening is tevens het trekkerschap overgegaan naar de gemeente Leusden.

De Venen

Het Plan van Aanpak De Venen (1998) is de uitwerking van het Strategisch Groenproject (SGP) in het Groene Hart. Voor de uitvoering is Stichting Ontwikkeling de Venen opgericht, die gevormd wordt door de 25 convenantpartners: Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en belangenorganisaties. In 2005 is het gebied aangewezen als iconoproject voor het Ontwikkelingsprogramma Groene Hart.

Conform de aanbeveling bij de evaluatie die in 2004 is uitgevoerd, is in 2005 de uitvoeringsorganisatie aangepast. Het Dagelijks Bestuur (DB) is beperkt tot de overheden en het Algemeen Bestuur (AB) met alle convenantpartners heeft een adviserende rol gekregen. Daarnaast is de werkwijze bij grondverwerving en kavelruil naar een meer resultaatgerichte werkwijze aangepast. Ook zijn specifieke projecten zoals Waverhoek (natuurontwikkeling in polder Groot-Mijdrecht) en Boterwal voor inrichting gereed gemaakt. Versterking van de programmering wordt vanaf 2006 uitgewerkt.

In 2005 is de herijking van het Plan van Aanpak gestart: de afspraken worden “smart”geformuleerd en nieuwe opgaven worden toegevoegd. In februari heeft de Statencommissie voor Ruimte en Groen van Utrecht een aantal kaders geformuleerd voor deze herijking. Binnen dit kader heeft het DB de Venen, na advisering door het AB, de hoofdlijnen van de herijking vastgesteld:

1. De hoofdpogaven van het Plan van Aanpak 1998 blijven in essentie gehandhaafd.
2. De uitvoeringspraktijk van de opgaven wordt aangepast.
3. Alle (ruimtelijke) ontwikkelingen worden getoetst aan de bijdrage aan de kwaliteiten van het landschap. Cultuurhistorische waarden vormen een belangrijk onderdeel van de landschapskwaliteiten.
4. Het herijkte plan draagt bij aan de realisering van een aanvullende natuuropgave als onderdeel van de robuuste ecologische verbinding de Natte As, als de haalbaarheid vast staat.
5. De stuurgroep veenweiden ontwikkelt een samenhangende visie voor de ontwikkeling van de westelijke veenweidegebieden.
6. Voor de investeringslasten voor het peilbeheer in het veenweidegebied zoeken de overheden gezamenlijk financiering.
7. Provincie Utrecht, Gemeente De Ronde Venen en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht verkennen verschillende opties voor de toekomstige inrichting van de polder Groot Mijdrecht Noord, variërend van uitvoering van de afspraken in het PvA De Venen 1998 tot een nieuwe multifunctionele plas (zie paragraaf 3.1).
8. Oude en nieuwe opgaven worden in het herijkte plan gebundeld in een samenhangend programma voor duurzame plattelandontwikkeling.

Deze hoofdlijnen zijn uitgewerkt tot een concept herijkte plan, dat in 2006 wordt voorgelegd aan het gebied en vervolgens vastgesteld. De Agenda Vitaal Platteland en het Uitvoeringsprogramma Groene Hart vormen hiervoor de kaders.

Hollandse Waterlinie

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) is al in het streekplan verankerd. Voor de nadere uitwerking is de Nieuwe Hollandse Waterlinie opgesplitst in zeven projectenveloppen. Vier van deze projectenveloppen liggen binnen het grondgebied van provincie Utrecht, namelijk Vechtstreek Zuid, Kraag van Utrecht, Rijnauwen-Vechten en Linieland. In de projectenveloppen worden de maatregelen uit het Linieperspectief ‘Panorama Krayenhoff’ vertaald naar een operationeel niveau.

In vogelvlucht zijn de volgende resultaten in 2005 geboekt:

- Op 27 juni 2005 hebben GS de plannen van aanpak van de enveloppen in de provincie vastgesteld;
- Op 1 september 2005 is de Bestuursovereenkomst tussen Rijk en de vijf NHW-provincies getekend. Hierin is onder meer afgesproken, dat de provincie de verantwoordelijkheid op zich

neemt om de uitwerking van het Panorama Krayenhoff voor de NHW te realiseren. Hiervoor zullen voor de vier projectenveloppen (Utrechtse deelgebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie) uitvoeringsplannen worden opgesteld;

- De organisatie is opgebouwd (bestuurlijke enveloppencommissie per enveloppe, programmamanager, projectleiders, ondersteuning). De uitvoering is inmiddels door de vier enveloppencommissies ter hand genomen. In de enveloppencommissies nemen de betrokken bestuurders van gemeenten en waterschappen deel, evenals de belangrijke grondeigenaren (SBB, Natuurmonumenten). De provincie is voorzitter van de enveloppencommissies Vechtstreek Zuid en Rijnauwen-Vechten. Het voorzitterschap van Linieland is 'doorgeadresseerd' aan de gemeente Houten en de Kraag van Utrecht aan de gemeente Utrecht;
- Op 12 december 2005 hebben PS ingestemd met het bestedingsvoorstel middelen Nieuwe Hollandse Waterlinie / uitvoeringsprogramma 2005-2006. Hierbij wordt ten laste van het stimuleringsfonds € 4.7 miljoen ingezet om ongeveer 35 projecten te realiseren. Met de financiering uit andere bronnen, zoals Nationale Landschappen, EU-cofinanciering, overige provinciale financiering, is er een budget van € 8.9 miljoen beschikbaar voor de NHW voor de 35 uitvoeringsprojecten. Het geld wordt besteed aan de volgende thema's: restauratie en renovatie, vergroting toegankelijkheid NHW, gebiedsontwikkeling, (nieuwe) ontwikkelingsactiviteiten en vergroten van de zichtbaarheid NHW en marketing. Concreet gaat het om bijvoorbeeld recreatieve paden, een tijdelijk informatiecentrum bij fort bij Vechten, de noodrestauratie van de forten Honswijk en Everdingen, een kanoroute op de Vecht, Herstel van de Lunetten in Utrecht en het opknappen van de Gedekte Gemeenschapsweg in Houten.

Eind maart 2006 wordt voor elke enveloppe de gebiedsafspraak ondertekend. In de gebiedsafspraak zijn karakteristieken en ambities voor de betreffende enveloppe verwoord. Deze ambities zijn alle te herleiden naar de beleefbaarheid, toegankelijkheid en behoud van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De gebiedsafspraak wordt in 2006 vertaald in een integraal uitvoeringsprogramma 2007-2013.

Stichtse Lustwarande

Voor de Stichtse Lustwarande is in 2005 een visie opgesteld, met daarin de gewenste ontwikkelingsrichting voor het gebied. Deze visie is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met de belangrijkste betrokken partijen in het project (gemeenten, terreinbeheerders, Nationaal Park), verzameld in de stuurgroep Stichtse Lustwarande.

Belangrijk uitgangspunt voor het project is: "behoud door ontwikkeling". Het niet de bedoeling om de visie te gebruiken om ontwikkelingen tegen te houden, maar veel meer om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te gebruiken om kwaliteiten van de Stichtse Lustwarande toe te voegen. Een voorbeeld hiervan is de aanpak van het stationsgebied Driebergen-Zeist, waar vanuit het project Stichtse Lustwarande de impuls is gegeven om de ontwikkeling van dit gebied als project op te pakken, met als startpunt de discussie over het bieden van ruimtelijke kwaliteit. Een vergelijkbare aanpak is toegepast bij het ontwerpen van het Dorpsplein in Doorn, in relatie tot het Cultuurhuis dat daar gebouwd wordt.

Voor het jaar 2006 is een uitvoeringsprogramma opgesteld, met daarin projecten die iets toevoegen aan de bestaande kwaliteiten van de Stichtse Lustwarande. Dit is een mix van aan de ene kant restauratie- en herstelprojecten en aan de andere kant het maken van 'nieuwe' dingen.

3. MAP-streekplan 2005-2007

3.1 Strategische uitvoeringsprojecten

Het Meerjarenactieprogramma streekplan (MAP-streekplan) bestaat uit vijf strategische uitvoeringsprojecten en 37 acties. De uitvoeringsprojecten komen aan de orde in deze paragraaf en de acties worden in paragraaf 3.2 behandeld.

De vijf strategische uitvoeringsprojecten zijn benoemd in het MAP-streekplan, dat in april door GS is vastgelegd (zie paragraaf 2.1). Per project zijn daarvoor de volgende bedragen gereserveerd:

A. Binnenstedelijke woningbouw Utrecht / Amersfoort	€ 6.500.000
B. Regionaal bedrijventerrein Woerden	€ 500.000
C. Linschoterwaard	€ 500.000
D. Grebbelinie	€ 1.500.000
E. Groot Mijdrecht Noord	€ 1.200.000

Voor de strategische uitvoeringsprojecten wordt driemaal per jaar een voortgangsrapportage opgesteld. Daarom kan in deze rapportage worden volstaan met een beknopt overzicht van de activiteiten in 2005.

A. Binnenstedelijke woningbouw Utrecht en Amersfoort	
Doelstelling Amersfoort	Bijdrage aan de realisatie van twee belangrijke projecten van bovenlokaal belang m.b.t. binnenstedelijke woningbouw in Amersfoort: <ul style="list-style-type: none"> - de revitalisering Euterpeplein: revitalisering van het winkelcentrum, waardoor het winkelcentrum nu en in de toekomst een belangrijke verzorgende functie kan vervullen voor de prioriteitswijk Randenbroek – Schuilenburg; - planvoorbereiding voor de stadsentree de Hoge Weg: toevoeging van circa 500–1000 woningen langs de Hogeweg. Het trekkerschap van deze projecten ligt bij de gemeente. Per project wordt een prestatieovereenkomst afgesloten met de gemeente.
Mijlpalen en resultaten Amersfoort 2005	<ul style="list-style-type: none"> - GS stellen projectplan vast in juni 2005; Euterpeplein: <ul style="list-style-type: none"> - De huidige visie op de herinrichting van het Euterpeplein leidt tot een begroot tekort van circa 6 miljoen euro. De gemeente heeft daarom in 2005 een aantal alternatieve stedenbouwkundige modellen onderzocht voor de herinrichting van het Euterpeplein. Gebleken is dat deze modellen allen ‘next best’ zijn en grotere tekorten opleveren. Dit betekent dat de gemeente aan de eerder geformuleerde visie vasthoudt. - Op basis van dit onderzoek is het draagvlak voor de revitalisering bij de woningcorporatie SCW versterkt. Gemeente en woningcorporatie hebben eind 2005 afgesproken om gezamenlijk een onafhankelijk bureau in te schakelen om een Plan van Aanpak voor de revitalisering op te stellen. Stadsentree De Hoge Weg: <ul style="list-style-type: none"> - De gemeente en woningcorporatie SCW zijn in 2005 gestart met het opstellen van een startnotitie, met daarin onder meer scenario’s voor een gebiedsontwerp.
Doelstelling Utrecht	Bijdrage aan de realisatie van enkele belangrijke projecten van bovenlokaal belang m.b.t. binnenstedelijke woningbouw in Utrecht. Daarbij kan het zowel gaan om de voorbereiding als om de uitvoering zelf. Het trekkerschap van deze projecten ligt bij de gemeente. Per project wordt een prestatieovereenkomst afgesloten met de gemeente. In het projectplan is opgenomen dat voor Utrecht nog een nadere keuze gemaakt dient te worden uit de potentiële projecten Rotsoord, As Kanaleneiland, Talmalaan en Dichterswijk-West.
Mijlpalen en resultaten Utrecht 2005	<ul style="list-style-type: none"> - GS stellen projectplan vast in juni 2005; - op basis van de uitstraling, urgentie en planontwikkeling is in principe gekozen voor de projecten voor de projecten Talmalaan en As Kanaleneiland; - bij de Talmalaan gaat het om de herontwikkeling van de Talmalaan en directe

	<p>omgeving. In het verleden zijn hier woningen gesloopt. Belangrijke elementen in het plan zijn de bouw van 256 woningen, toevoegen van extra groen (pocketparcs), gebouwd parkeren en verleggen van de Talmalaan zelf. Op het plan zit een tekort van € 2.300.000. De gemeente is bereid € 1.000.000 extra bij te dragen, aan de provincie is € 1.300.000 gevraagd. Provincie en gemeente zijn met elkaar in gesprek over de af te sluiten overeenkomst;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de As Kanaleneiland heeft betrekking op een grootschalige vernieuwingsoperatie: kwaliteitsverbetering door sloop (550 woningen) en nieuwbouw (vooralsnog 1300 woningen), revitalisering en verplaatsing van onderwijsgebouwen en uitbreiding van het winkelcentrum. Het is een complex project met 6 betrokken partijen. De totale investeringen worden geraamd op € 500.000 - € 600.000. In de voorlopige gemeentelijke grondexploitatie is een tekort voorzien van € 4.800.000. Aan de provincie wordt een bijdrage gevraagd van € 2.700.000. Provincie en gemeente zijn met elkaar in gesprek over de in 2006 af te sluiten overeenkomst.
--	---

B. Regionaal bedrijventerrein Woerden	
Doelstelling	De voorbereiding van de realisatie van een regionaal bedrijventerrein ten westen van Woerden, dat volgens de principes van zorgvuldig ruimtegebruik tot stand gekomen is, op zorgvuldige wijze landschappelijk is ingepast en goed ontsloten is. Het bedrijventerrein is zowel bedoeld voor de reguliere groei als voor de hervestiging van uit te plaatsen bedrijven uit Woerden, omliggende kernen en het bijbehorende buitengebied. De resultaten worden vastgelegd in een Intentieverklaring en Convenant.
Mijlpalen en resultaten 2005	<ul style="list-style-type: none"> - GS stellen projectplan vast in juni 2005; - opzetten en bemensen van projectorganisatie; - uitvoeren van een haalbaarheidsverkenning, met daarin: <ul style="list-style-type: none"> ▫ een marktonderzoek door Bureau Etin met profiel van het bedrijventerrein, type bedrijvigheid, positie ten opzichte van andere bedrijventerreinen etc.. Het onderzoek is in november afgerond; ▫ onderzoek naar de fysieke randvoorwaarden en kansen ten behoeve van het opstellen van ruimtelijke varianten. Dit onderzoek is eveneens in november afgerond; ▫ onderzoek naar de uitvoeringsorganisatie en de wijze waarop bedrijven uit omliggende kernen en buitengebied daadwerkelijk uitgeplaatst kunnen worden. Dit onderzoek is eind 2005 gestart. - Ondertekening van een verklaring eind 2005 waarin de kosten van de haalbaarheidsverkenning worden beschouwd als voorfinanciering, waarbij de provincie garant staat.

C. Linschoterwaard	
Doelstelling	Behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied Linschoterwaard en omgeving door de landbouwkundige, recreatieve, ecologische en landschappelijke structuren te versterken, de cultuurhistorische waarden te behouden en de waterknelpunten in de regio op te lossen.
Mijlpalen en resultaten 2005	<ul style="list-style-type: none"> - GS stellen projectplan vast in juni 2005; - opstellen deelprojectplannen voor landbouwstructuur/kavelruil, promotie identiteit Linschoterwaard en groene bebouwingslinten; - formuleren opdracht voor en aantrekken van een kavelruilcoördinator; deze coördinator gaat in 2006/2007 alle agrariërs in het gebied bezoeken om de concrete mogelijkheden voor structuurverbetering van de landbouw en de realisering van de andere opgaven (natuur, bufferzones etc.) in beeld te brengen; - voor het deelproject Bufferzone Oudewater is een voorlopig koopcontract getekend voor de aankoop van gronden aan de oostzijde van Oudewater.

D. Grebbelinie	
Doelstelling	<p>Hoofddoelstelling van het project Versterking Grebbelinie is het vergroten van de cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteit en functionaliteit van de Grebbelinie, waarbij de Grebbelinie een dragend element is voor de hele Gelderse Vallei.</p> <p>Nevendoelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herstellen en beter herkenbaar maken van waardevolle cultuurhistorische elementen en structuren; - versterken van de recreatief-toeristische mogelijkheden als belangrijke drager van de plattelandseconomie; - het versterken van de natuur- en landschappelijke waarden.
Mijlpalen en resultaten 2005	<ul style="list-style-type: none"> - GS stellen projectplan vast in 28 juni 2005; - opzetten en bemensen projectorganisatie; - start met het opstellen van een gebiedsvisie en een bijbehorend actieprogramma. Beide producten moeten in het voorjaar van 2006 zijn afgerond; - oriëntatie op de ontwikkelingsmogelijkheden (inclusief bijbehorende financiering) van het Fort aan de Buursteeg en de hier gelegen camping De Batterijen. Het fort is een prominent onderdeel van de Grebbelinie. Er zijn grote potenties om het fort te restaureren en te benutten voor de recreatieve ontsluiting van de Grebbelinie en om de natuurwaarden te versterken.

E. Groot-Mijdrecht Noord	
Doelstelling	<p>Het voorbereiden van besluitvorming over de toekomstige inrichting van polder Groot Mijdrecht Noord, mogelijk gevolgd door een intentieovereenkomst met partners voor de uitvoering. De toekomstige inrichting moet duurzaam zijn en heeft als belangrijke elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - waterproblematiek in en om De Ronde Venen duurzaam oplossen; - versterking en behoud van de ruimtelijke kwaliteit, met name in gebieden waar deze onder druk staat als gevolg van slechte economische vooruitzichten van de agrarische sector; - realiseren van schakel in EHS en Natte As; - kansen benutten voor recreatie, toerisme en economische ontwikkeling in het landelijk gebied. <p>Het is een gezamenlijk project van provincie, waterschap en gemeente De Ronde Venen en Habiforum, expertisenetwerk vernieuwend ruimtegebruik ingesteld door ministeries van VROM, LNV, V&W, EZ en OC&W).</p>
Mijlpalen en resultaten 2005	<ul style="list-style-type: none"> - GS stellen projectplan vast in juni 2005; - bijeenkomsten met volksvertegenwoordigers van provincie, gemeente en bestuursleden van het waterschap; - het vormgeven van een intensieve betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties via bijeenkomsten, website en nieuwsbrief; - start met de inventarisatie van strategieën voor de lange termijn (2020). Binnen de bandbreedte van het Plan De Venen enerzijds en een multifunctionele nieuwe plas anderzijds, zijn nieuwe strategieën "Technieken", "Meegroeien" en "Plas" ontwikkeld op basis van ideeën van bewoners, ondernemers en gebruikmakend van deskundigheid van tal van nationale experts. Alle strategieën worden in 2006 verder uitgewerkt en vervolgens beoordeeld op de samenhang met het beleid, effecten, acceptatie, kosten en bronnen van financiering, en duurzaamheid. Eind 2006 / begin 2007 kunnen bestuurders een voorkeursstrategie kiezen op basis van de resultaten van de verkenning; - start onderzoek (oktober 2005) naar mogelijkheden om in dit gebied wateropgaven te combineren met bestaande afspraken over realisatie van natuuropgaven.

3.2. Thematische acties

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
1. Wateropgave Bethunepolder (4.2 en 9.1)	Het nader onderzoeken van de waterhuishoudkundige opgave in Bethunepolder. Afhankelijk van de uitkomst moeten zo nodig alternatieven worden gezocht voor de drinkwaterfunctie van dit gebied. Na het onderzoek moet een besluit worden genomen over eventuele waterberging. Zonodig vindt een verdere verankering van de wateropgave plaats via een uitwerkingsplan of een partiële herziening.	2005: nader onderzoek naar wateropgave gereed 2008: besluitvorming over eventuele waterberging en zonodig planologische verankering	Provincie, Hoogheemraadschap AGV en de gemeente Amsterdam voeren gezamenlijk onderzoek uit naar aard en omvang van de wateropgave. Het onderzoek zal begin 2006 worden afgerond. Op basis van het onderzoek wordt bepaald of en zo ja welke technische en/of ruimtelijke maatregelen nodig zijn.
2. Wateropgave Hollandsche IJssel/Oude Rijn (4.2 en 12.1)	Het nader onderzoeken van de waterhuishoudkundige opgave in gebied Hollandsche IJssel/Oude Rijn. Afhankelijk van de uitkomst, wordt zonodig zorg gedragen voor een passende planologische verankering.	2005: nader onderzoek naar wateropgave uiterlijk gereed 2007: besluitvorming over eventuele waterberging en zonodig planologische verankering	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft onderzoek naar aard en omvang van de wateropgave uitgevoerd, inclusief enkele potentiële oplossingsrichtingen. De wateropgave wordt mede bepaald door de geringe afvoercapaciteit van de Oude Rijn. Vervolgonderzoek in 2006 moet duidelijk maken welke oplossingsrichtingen (technisch en/of ruimtelijk) de voorkeur genieten. Dit onderzoek vindt plaats in de eerste helft van 2006. Besluitvorming over de maatregelen vindt plaats in de tweede helft van 2006.
3. Wateropgave in / rondom stad Utrecht (4.2 en 9.1)	Het nader onderzoeken van de wateropgave in/rondom de gemeente Utrecht. Afhankelijk van de uitkomst, wordt zonodig zorg gedragen voor een passende planologische verankering.	2005: nader onderzoek naar wateropgave uiterlijk gereed 2007: besluitvorming over eventuele waterberging en zonodig planologische verankering	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zal dit onderzoek begin 2006 afronden. In de eerste helft van 2006 vindt een voorlopige keuze plaats over de eventueel te treffen technische/of ruimtelijke maatregelen.

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
4. Wateropgave Broekzijdsche polder (4.2 en 12.1)	Het nader onderzoeken van de wateropgave in Broekzijdsche polder. Afhankelijk van de uitkomst, wordt zonodig zorg gedragen voor een passende planologische verankering.	2005: nader onderzoek naar wateropgave uiterlijk gereed 2007: besluitvorming over eventuele waterberging en zonodig planologische verankering	Hoogheemraadschap AGV heeft het onderzoek in 2005 afgerond. De uitkomst van het onderzoek is dat er geen ruimtebeslag voor waterberging nodig is in de Broekzijdse polder.
5. Veiligheidsvisie Baarn e.o. (4.2 en 8.1)	Het opstellen van een visie met concrete maatregelen over de wijze waarop de buitendijks gelegen delen van de bestaande en nieuwe bebouwing in Baarn en Amersfoort kunnen voldoen aan de veiligheidsnormen met betrekking tot de risico's voor overstroming vanuit het Markermeer en Eemmeer.	2005: Veiligheidsvisie uiterlijk gereed	De veiligheidsvisie is nog niet gestart. De beleidslijn 'Buitendijks meren en delta's' zou in 2005 door het rijk worden vastgesteld. Dit proces heeft vertraging opgelopen en de beleidslijn zal naar verwachting medio 2006 gereed zijn. Het rijksbeleid omtrent de buitendijkse gebieden vormt het uitgangspunt voor het provinciaal beleid. Zodra de beleidslijn gereed is kan de provincie een veiligheidsvisie opstellen.
6. Onderzoek tegengaan verzilting (4.2)	Het onderzoeken van de noodzaak van de aanleg van zoetwaterreservoirs of aanvoerroutes van zoet water, met als doel het tegengaan van verzilting.	2007: voorstel gereed voor eventueel te nemen maatregelen	Het onderzoek is in opdracht van Rijkswaterstaat de betrokken waterschappen en provincies uitgevoerd. Uitkomst van het onderzoek is dat de kosten-batenverhouding van ruimtelijke maatregelen ongunstig is en ruimtelijke maatregelen daardoor niet in beeld zijn.
7. Stichtse Lijn (5.3)	Het onderzoeken van het tracé van de Stichtse Lijn en van de vorm van openbaar vervoer.	Zo mogelijk in periode 2005 – 2007	Er is in 2005 nog geen onderzoek gedaan. Bezien wordt of de Stichtse Lijn kan worden ingebracht bij de infrastructurele Netwerkanalyse Utrecht, die in 2006 wordt uitgevoerd.
8. Lage Weide (5.4)	Herstructurering en versterking van het multimodale karakter van het bedrijventerrein Lage Weide. Daarbij moet tevens rekening worden gehouden met de milieu-effecten op omliggende woongebieden.	Start uitvoering 2005 - 2006	In opdracht van de gemeente Utrecht is in 2005 voor de herstructurering een Masterplan opgesteld. B & W nemen begin 2006 een besluit over dit Masterplan en de gemeente zal de provincie een bijdrage vragen. Hiervoor zijn al in 2005 op basis van het Stimuleringsfonds middelen gereserveerd. Om ongewenste beperkingen aan de ontwikkeling van Lage Weide te voorkomen, hebben GS aan een school in het bestemmingsplan Maarssen-Zuid goedkeuring onthouden.

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
9. Kennisteam / voorbeeldprojecten zorgvuldig ruimtegebruik (6.1, 6.2 en 6.5)	<p>Het kennisteam bestaat uit vertegenwoordigers van de beleidsvelden ruimtelijke ordening, economie, milieu en verkeer. Het kennisteam zal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanspreekpunt zijn voor diverse onderwerpen met betrekking tot bedrijventerreinen, (zoals het locatiebeleid, de bereikbaarheid, intensivering, duurzaamheid, milieu en aanpak van herstructurering) en vragen op het gebied van de detailhandel; - Betrokken zijn bij de monitoring van de uitvoering van het provinciale programma bedrijventerreinen; - Een rol gaan vervullen in het kader van de mobiliteitstoets en de monitoring van de uitvoering van het provinciale programma bedrijventerreinen. - Algemeen aanspreekpunt zijn voor vragen met betrekking tot zorgvuldig ruimtegebruik. <p>Ook is het kennisteam verantwoordelijk voor het ontwikkelen van enkele voorbeeldprojecten op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik.</p>	<p>2005: instellen kennisteam 2005 – 2007: fungeren als aanspreekpunt en ontwikkelen voorbeeldprojecten</p>	<p>Het instellen van het Kennisteam Werklocaties vindt plaats in het eerste kwartaal van 2006 en is daarmee licht vertraagd. Met de aanstaande instelling ontstaat helderheid over opdracht, taakstelling, werkwijze en samenstelling van het kennisteam. De kosten voor het Kennisteam Werklocaties (voorlichtingsmateriaal, extra personele inzet) worden voor de jaren 2006 – 2007 uit het budget van het MAP-streekplan betaald.</p>
10. Milieukwaliteitsprofielen (6.2)	<p>Het opstellen van gebiedsgerichte Milieukwaliteitsprofielen, waarbij de differentiatie van de milieukwaliteit naar typen gebieden centraal staat. De milieukwaliteitsprofielen zijn bouwstenen voor ruimtelijke plannen.</p>	<p>2005 - 2007: opstellen milieukwaliteitsprofielen</p>	<p>Ter introductie van de milieukwaliteitsprofielen (in combinatie met de leidraad water en milieu in ruimtelijke plannen) heeft de provincie samen met regionale milieudiensten trainingen gegeven aan gemeenteambtenaren (milieu en ruimtelijke ordening). De milieukwaliteitsprofielen worden niet gebiedsdekkend opgesteld, maar selectief toegepast in gebieden met de hoogste dynamiek. Uit dat oogpunt hebben provincie en betrokken gemeenten dit instrument toegepast bij de planvorming voor enkele woningbouwlocaties.</p>
11. Uitvoeringsplan leefbaarheid kleine kernen (6.4)	<p>Het inzetten van ontwikkelingstrajecten met (nader te bepalen) gemeenten ter vergroting van de leefbaarheid. Deze aanpak is vastgelegd in het reeds vastgestelde Uitvoeringsplan leefbaarheid kleine kernen.</p>	<p>2005 – 2007: doorlopend proces</p>	<p>In de eerste helft van 2005 is de pilot Lopikerwaard uitgevoerd, waarin concrete problemen in Cabauw en Benschop zijn aangepakt. Medio 2005 is daarover een evaluatie opgesteld. Op basis van deze inventarisatie hebben PS in september 2005 groen licht gegeven om ook elders in de provincie projecten op te zetten. In de tweede helft van 2005 zijn, in samenspraak met lokale organisaties en gemeenten, ruim 15 potentiële projecten geselecteerd, die in 2006 en 2007 kunnen worden uitgevoerd.</p>

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
12. Vastleggen bundelingsgebied (6.4)	Het begrenzen van het bundelingsgebied (Nota Ruimte), waarna deze begrenzing wordt vastgelegd middels een uitwerkingsplan van het streekplan.	2005/2006	Om met de begrenzing van de bundelingsgebieden te kunnen starten, het is nodig dat eerste besluitvorming plaatsvindt over de lange termijn verstedelijkingsrichtingen in het kader van de NV-Utrecht. Om deze reden kan met de begrenzing zeker niet eerder dan in de tweede helft van 2006 worden gestart.
13. Monitoring voortgang programma woningbouw (6.4 en 14.5)	Het monitoren van de voortgang van de uitvoering van het woningbouwprogramma. Als vertraging optreedt bij de uitvoering van het woningbouwprogramma, dan zal vroegtijdig in overleg met de betrokken partijen worden bepaald welke acties (variërend van opheffen oorzaken vertraging tot aanduiden extra locaties) moeten worden ondernomen.	2005-2007: jaarlijks	In 2005 is voor de monitoring woningbouw een nulmeting uitgevoerd. In de komende jaren wordt op basis van dit monitoringsysteem eventuele vertragingen snel gesignaleerd en kan snel tot actie worden overgegaan.
14. Woonmilieu- en woningdifferentiatie per streekplandeelgebied (6.4)	Het maken van afspraken met de vier streekplandeelgebieden over de gewenste woonmilieu- en woningdifferentiatie en woontypen (onder andere sociale woningbouw) per streekplandeelgebied. Bij de afstemming van woonmilieus, zal ook de vraag op basis van het Programma Wonen, Zorg en Welzijn worden betrokken.	2005	In november 2005 hebben wij met het Gewest Eemland en gemeenten afspraken gemaakt over de woningdifferentiatie en aantallen te bouwen woningen. In 2005 is gestart met de voorbereiding van dergelijke afspraken in West-Utrecht. In de tweede helft van 2006 starten wij met de voorbereiding van afspraken voor Zuidoost-Utrecht. In het Stadsgewest Utrecht moet afstemming plaatsvinden in het kader van de uitvoeringsafspraken van het RSP; het initiatief hiervoor ligt bij het BRU. Zie ook paragraaf 4.6.
15. Woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen (6.4)	Het onderzoeken van vraag en aanbod van woningen met zorg- en welzijnsvoorzieningen (o.a. als gevolg van vergrijzing) per regio. Op basis van dit onderzoek worden vervolgens bestuurlijke overeenkomsten gesloten over de realisatie van deze typen woningen en voorzieningen.	2005: start onderzoek voor 3 regio's	In 2005 is in het Gewest Eemland een bestuurlijke overeenkomst wonen welzijn en zorg ondertekend. Voor West-Utrecht is het onderzoek (quick scan) inmiddels uitgevoerd en wordt gewerkt aan de voorbereiding van een bestuurlijke overeenkomst. Voor afspraken in het Stadsgewest Utrecht ligt het initiatief bij het BRU (2006).
16. Inventarisatie tekort woonwagens (6.4)	Het inventariseren van het tekort aan woonwagens per streekplandeelgebied. Op basis hiervan is het de inzet te komen tot afspraken in regionaal verband (voor het stadsgewest is het BRU primair verantwoordelijk).	2005	Voor het Gewest Eemland is het tekort geïnventariseerd. In het Convenant woningdifferentiatie Eemland is opgenomen dat de gemeenten eind 2006 aangeven hoe zij met dit tekort willen omgaan. In 2006 wordt het tekort geïnventariseerd voor de regio's West-Utrecht en Zuidoost-Utrecht.

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
17. Monitoring voortgang programma kantoren en bedrijventerreinen (6.1, 6.5 en 14.5)	Het monitoren van de uitvoering van het programma voor kantoren en bedrijventerreinen. Naast de bestaande jaarlijkse IBIS monitoring, wordt ook regelmatig voortgangsoverleg met de 4 regio's gehouden en de ruimtewinst op nieuwe bedrijventerreinen in beeld gebracht (in nauwe samenwerking met het kennisteam). Als uit de monitoring blijkt dat vertraging gaat optreden, dan gaan wij in overleg bepalen welke acties noodzakelijk zijn om de vertragingen op te heffen (zodanig aanwijzen van nieuwe locaties).	Jaarlijks vanaf 2005	Om inzicht te krijgen in de uitgifte van bedrijventerreinen en kantoren is ook in 2005 de jaarlijkse IBIS- enquête gehouden onder de gemeenten (zie voor de resultaten paragraaf 4.7). De monitoring van de ruimtewinst vindt eens per twee jaar plaats. In 2006 zal de meting meelopen met de jaarlijkse IBIS-enquête. Het voortgangsoverleg met de regio's zal vanaf 2006 opgepakt worden door het kennisteam werklocaties (zie actie 9).
18. Stiltegebied Den Treek (7.3)	Het nader onderzoeken van de mogelijkheid om een nieuw stiltegebied in te stellen bij Den Treek.	2005: onderzoek gereed	In mei 2005 is uit een akoestisch onderzoek gebleken dat op basis van het geluidsniveau in het gebied aanwijzing tot stiltegebied mogelijk is. Met toepassing van de criteria uit het streekplan en na overleg met onder meer de gemeenten Leusden en Amersfoort vindt in 2006 besluitvorming plaats over het al dan niet aanwijzen als stiltegebied.
19. Actieplan Landschap (7.4)	Het opstellen van een Actieplan Landschap, waarmee invulling wordt gegeven aan de ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie. Het Actieplan zal (deels) bestaan uit concrete uitvoeringsprojecten.	2006: Opstellen Actieplan Landschap	Het opstellen van het Actieplan Landschap is eind 2005 ter hand genomen. Naar verwachting wordt het Actieplan in het tweede kwartaal van 2006 afgerond.
20. Uitwerking nationale landschappen (7.4)	Het opstellen van gebiedsprogramma's voor de nationale landschappen die in de provincie Utrecht liggen, en het vastleggen van de begrenzing van deze nationale landschappen. Het gaat om de volgende gebieden: Nieuwe Hollandse Waterlinie, Stelling van Amsterdam, Rivierengebied, Arkemheen-Eemland en Groene Hart (van Groene Hart is de begrenzing al bekend). Alle genoemde landschappen zijn provinciegrens overschrijdend. De uitwerking wordt vastgelegd in een of meerdere uitwerkingsplannen. Bij dit proces wordt nauw samengewerkt met de betrokken provincies en gemeenten.	2005/2006: opstellen van gebiedsprogramma's en begrenzingen, gevolgd door procedure uitwerkingsplan	In oktober 2005 zijn de voorbereidingen voor Nationaal landschap Eemland gestart. De Stuurgroep die hiervoor is ingesteld, heeft in december 2005 het projectplan goedgekeurd. Elementen die verder worden uitgewerkt zijn onder meer de begrenzing, visie op het landelijk gebied, te nemen maatregelen en uitvoeringsorganisatie. In de tweede helft van 2006 kan naar verwachting besluitvorming plaatsvinden. Met het Nationaal landschap Rivierengebied wordt begin 2006 gestart; besluitvorming is gepland in de eerste helft van 2007. Voor de Nationale landschappen Groene Hart en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Stelling van Amsterdam verwijzen wij naar paragraaf 2.3.
21. Uitwerking provinciaal landschap Utrechtse Heuvelrug (7.4)	Het opstellen van een gebiedsprogramma voor de Utrechtse Heuvelrug als provinciaal landschap. Zonodig wordt een en ander vastgelegd in een uitwerkingsplan.	2006/2007: opstellen van gebiedsprogramma	De uitwerking van het provinciaal landschap zal naar verwachting niet voor 2007 starten: aan de uitwerking van de nationale landschappen (actie 20) wordt prioriteit gegeven. Tevens kunnen de hierbij opgedane ervaringen dan worden toegepast bij het provinciale landschap.

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
22. Robuuste verbindingszone Westelijke Natte As (7.5)	Het concreet begrenzen van de EHS in het Utrechtse deel van robuuste verbindingszone de Westelijke Natte As. Vervolgens wordt deze concrete begrenzing vastgelegd in een Uitwerkingsplan van het streekplan (zoveel mogelijk gezamenlijk met de andere robuuste verbindingszones).	2005/2006	Aanvullend aan een reeds uitgevoerde verkenning is in 2005 een derde variant voor de ligging van de Westelijke Natte As verkend. Besluitvorming over de variant in het Utrechtse deel vindt plaats na advisering door de Stichting Ontwikkeling de Venen en na afstemming met de Provincie Noord-Holland over de gewenste aansluiting met de Natte As in de Vechtstreek (voorjaar 2006). De feitelijke begrenzing in een Natuurgebiedsplan kan naar verwachting in 2007 worden afgerond. De verankering in het streekplan vindt plaats tezamen met een aantal andere aanpassingen van de EHS.
23. Robuuste verbindingszone's Veluwe – Utrechtse Heuvelrug (7.5)	Het concreet begrenzen van de EHS in het Utrechtse deel van de twee robuuste verbindingszones tussen de Veluwe en de Heuvelrug. Vervolgens wordt deze concrete begrenzing vastgelegd in een Uitwerkingsplan van het streekplan (zoveel mogelijk gezamenlijk met de andere robuuste verbindingszones).	2005/2006	In 2005 zijn ten behoeve van de begrenzing voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd (terreinverkenning, gesprekken met een aantal belanghebbenden). De begrenzing zal in samenwerking met de SVGV en de provincie Gelderland en met betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, landgoedeigenaren en agrariërs tot stand gekomen. De concrete begrenzing in een Natuurgebiedsplan gebeurt naar verwachting in 2006. De verankering in het streekplan vindt plaats tezamen met een aantal andere aanpassingen van de EHS.
24. Begrenzing robuuste verbindingszone Nieuwe Hollandse Waterlinie (7.5)	Het concreet begrenzen van de EHS in het Utrechtse deel van robuuste verbindingszone Nieuwe Hollandse Waterlinie. Vervolgens wordt deze concrete begrenzing vastgelegd in een Uitwerkingsplan van het streekplan (zoveel mogelijk gezamenlijk met de andere robuuste verbindingszones).	2006	Deze verbindingszone ligt in de projectenveloppe Linieland van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (zie paragraaf 2.3). Op basis van de planuitwerking voor dit gebied zal de stuurgroep voor deze projectevenloppe een advies geven over de ligging van deze verbindingszone. De concrete begrenzing in een Natuurgebiedsplan gebeurt naar verwachting in 2007. De verankering in het streekplan vindt plaats tezamen met een aantal andere aanpassingen van de EHS.
25. WAV-besluit (7.5 en 7.6)	Het vaststellen (door GS) van de voor verzuring gevoelige delen van de EHS in het kader van de Wet Ammoniak en Veehouderij (de 'zuurkaart').	2005/2006: GS stellen de 'zuurkaart' vast	In mei 2005 hebben GS de aanpak voor het opstellen van de zuurkaart vastgesteld, waarbij ook rekening wordt gehouden met eventueel nieuw beleid op het gebied van de WAV. Naar verwachting stellen GS eind 2006 de kaart vast.

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
26. Groene diensten (7.6)	Het concreet inhoud geven aan het begrip 'groene en blauwe diensten', door het uitvoeren (De Venen) en starten (Langbroekerweteringgebied) van pilots.	2005 – 2007: doorlopend proces	Belangrijkste activiteit in 2005 is het opstellen in IPO-verband van een catalogus voor groene en blauwe diensten. Deze catalogus wordt voorgelegd aan de EU, zodat niet voor alle afzonderlijke diensten de toets op staatssteun behoeft plaats te vinden. De pilot in De Venen is niet uitgevoerd vanwege het schrappen van het Agenda 2010 project 'Transformatie van het veenweidegebied'. De pilot voor groene en blauwe diensten in het Langbroekerweteringgebied is wel uitgevoerd en de resultaten waren input bij de onderhandeling van het Rijk over het nieuwe Europese PlattelandsOntwikkelingsProgramma II (2007-2013).
27. Regeling Natuurlijke Handicaps (7.6)	Het bewerkstelligen dat de Regeling Natuurlijke Handicaps zo breed mogelijk wordt ingezet in provincie Utrecht, met name in De Venen en het Langbroekerweteringgebied.	2005 – 2007: doorlopend proces	De veenweidegebieden in de provincie Utrecht waarop de Regeling Landbouw met Natuurlijke Handicaps (LNH) van toepassing is, zijn in 2004 in het Beheersgebiedsplan begrensd. Op basis van dit plan vindt vergoeding van de LNH plaats, gekoppeld aan een contract voor agrarisch natuurbeheer (SAN). In 2006 wordt nagegaan op welke wijze en voor welke gebieden de LNH-regeling losgekoppeld kan worden van de SAN. Voor het Langbroekerweteringgebied wordt in overleg met het Rijk gezocht naar mogelijkheden om de regeling open te stellen.
28. Verblijfsrecreatie op Heuvelrug (7.7)	Het onderzoeken van de mogelijkheden naar kwaliteitsverbetering van de bestaande verblijfsrecreatie in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Bezien wordt of de uitkomsten kunnen worden toegepast op de hele Heuvelrug.	2005: afronden onderzoek en eventuele ontwikkeling vervolgactiviteiten	Het onderzoek is begin 2005 afgerond. Op basis van het onderzoek hebben GS in mei 2005 een adviescommissie Recreatie & Toerisme ingesteld, die op verzoek van de gemeente in een vroeg stadium van de planologische procedure aan GS en de betrokken gemeente adviseert over kwaliteitsverbetering (inclusief eventuele uitbreiding) van bestaande verblijfsrecreatiebedrijven in het Nationale Park. Na twee jaar worden de ervaringen geëvalueerd, waarbij ook bezien wordt of deze aanpak ook in andere delen van de provincie kan gelden.
29. Agenda Westelijke veenweiden (7.8)	Het uitvoeren van de Agenda Westelijke Veenweidegebieden. De Agenda heeft onder meer tot doel het agrarisch cultuurlandschap te bewaren, door de verbreding van de economische dragers voor de melkveehouderij en de totstandkoming van een robuuster watersysteem.	2005 – 2007: uitvoering is een doorlopend proces	Op basis van de Agenda is vanaf januari 2005 gewerkt aan een lange termijn visie en daaraan gekoppeld investeringsplan. Deze actie is ook opgenomen in het Ontwikkelingsprogramma Groene Hart. Over de visie en investeringsplan zal in 2006 besluitvorming plaatsvinden.

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
30. Bodemkaart veenweidegebieden (7.8)	Het opstellen van een gedetailleerde bodemkaart van de veenweidegebieden, die gebruikt zal worden bij de beoordeling van de noodzaak van ploegen/scheuren van grasland.	2005/2006: opstellen bodemkaart	In de eerste helft van 2005 is de vraagstelling rond de bodemkaart aangescherpt door gesprekken met deskundigen en onderzoeksbureaus. Omdat hieruit bleek dat het opstellen van de kaart kostbaar is, is in het Stimuleringsbudget € 800.000 gereserveerd voor dit doel. De opdracht voor de bodemkaart wordt Europees aanbesteed. Begin 2006 stellen GS het projectplan voor het project Bodemkaart vast. Naar verwachting zal de bodemkaart in 2007 beschikbaar zijn.
31. Uitwerkingsplan(nen) Hart van de Heuvelrug (7.10)	Het opstellen van Uitwerkingsplannen van het Streekplan voor de uitvoering van de afspraken die in het kader van het project Hart van de Heuvelrug zijn gemaakt. De uitwerkingsplannen zijn een belangrijk middel om te bewerkstellingen dat zowel de groene en rode transformaties in hun samenhang worden gerealiseerd.	2005 – 2007: opstellen van een of meerdere uitwerkingsplannen	GS hebben in december 2005 het Uitwerkingsplan Hart voor Groen vastgesteld. Op basis hiervan wordt de uitvoering van de Hart van de Heuvelrug clusterovereenkomst Soest I op provinciaal niveau planologisch mogelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 2.3.
32. Windenergie (8.2)	Het bevorderen van de samenwerking tussen provincie, betrokken gemeenten en marktpartijen bij de realisatie van locaties voor windenergie.	2005 – 2007: doorlopend proces	In 2005 is overleg gevoerd met die gemeenten waar een indicatieve aanduiding voor een grootschalige windturbine locatie in het streekplan is opgenomen. Dit heeft nog niet tot concreet resultaat geleid. Zie verder paragraaf 4.8
33. Meervoudig ruimtegebruik Hollandsche IJssel / Oude Rijn (12.1)	Het verkennen van de mogelijkheden om in het landelijk gebied tussen de Hollandsche IJssel en de Oude Rijn aantal projecten voor meervoudig ruimtegebruik uit te voeren, als vervolg op de prijsvraaginzending Dotterlandschap en deze projecten vervolgens (doen) uitvoeren.	2005: keuze vervolgprojecten 2007: uitvoering gekozen vervolgprojecten	De afronding van het Spiegelproject Dotterlandschap heeft al eind 2004 plaatsgevonden. De ideeën uit het spiegelproject zijn in 2005 input geweest in onder meer het project Linschoterwaard, Routeontwerp A12 en Rijnenburg.
34. Grondbeleid (14.2)	Nadere invulling van de mogelijkheden voor een actieve participatie op de grondmarkt. Hiervoor is de notitie Actief provinciaal grondbeleid opgesteld.	2005 – 2007: vaststellen en toepassen notitie Actief provinciaal grondbeleid	GS hebben in april de nota Actief provinciaal grondbeleid vastgesteld. Daarin zijn de hoofdlijnen van het grondbeleid vastgelegd en is tevens besloten tot het instellen van een groundbank en een risicofonds (€ 5 miljoen uit het Stimuleringsfonds). Zie ook paragraaf 4.2.
35. Handleiding bestemmingsplannen (14.4)	Het opstellen van een Handleiding bestemmingsplannen. In de Handleiding wordt onder meer ingegaan op: - de richtinggevende beleidsuitspraken (voor zover nodig); - de punten waarover in het streekplan is opgenomen dat zij nader gedetailleerd worden in de Handleiding bestemmingsplannen.	2005	Op basis van een eerste ambtelijke aanzet heeft begin 2005 overleg plaatsgevonden met gemeenten en maatschappelijke organisaties. De Handleiding is vervolgens nader uitgewerkt. GS hebben de Handleiding in september 2005 in concept vastgesteld. De concept – Handleiding is vervolgens besproken in PPC, PCLG en de statencie REG en in de inspraak gebracht. Naar verwachting stellen GS de Handleiding in het eerste kwartaal van 2006 vast.

Onderwerp / paragraaf streekplan	Omschrijving actie	Wanneer gereed	Activiteiten / voortgang 2005
36. Monitoring streekplan (14.5)	Het monitoren en evalueren van de beleidsuitspraken en projecten in het streekplan op in ieder geval de thema's windenergie, wonen, werken en enkele speerpunten (met name recreatief groen en EHS) in het landelijk gebied.	Vanaf 2005 jaarlijks	De voortgang met betrekking tot wonen, werken, windenergie, recreatief groen en EHS wordt gemonitord. De resultaten hiervan zijn opgenomen in hoofdstuk 4.
37. Lange termijn perspectieven / gebiedsperspectieven verstedelijking (3.5 en 14.6)	Het ontwikkelen van ruimtelijke scenario's, om inzicht te krijgen in gebieden die op de langere termijn voor verstedelijking in aanmerking komen. Deze gebiedsperspectieven zullen de basis vormen, om bij gebleken noodzaak (op basis van de monitoring) locaties eerder, al in de streekplanperiode, operationeel te maken.	2005: start ontwikkeling lange termijn perspectieven / gebiedsperspectieven verstedelijking	Op basis van de Nota Ruimte is in het verband van de NV Utrecht voor de stadsgewesten Utrecht, Amersfoort en Hilversum een verkenning uitgevoerd naar de lange termijn mogelijkheden voor verstedelijking in de bundelingsgebieden (zie ook paragraaf 2.2). In het kader van de uitwerking van Motie 12 zijn de voorbereidingen gestart voor een verkenning in Zuidoost-Utrecht (zie paragraaf 2.2). Voor het Groene Hart vinden de verkenningen plaats in het kader van het Ontwikkelingsprogramma Groene Hart (zie paragraaf 2.3).

4. Thematisch ruimtelijk beleid

4.1 Digitaal uitwisselbare ruimtelijke plannen (DURP)

Vanaf augustus 2005 heeft Utrecht als eerste provincie al haar strategische plannen digitaal raadpleegbaar én uitwisselbaar op de website staan. Het gaat daarbij om het Streekplan, het Strategisch Mobiliteitsplan, het Waterhuishoudingsplan en het Milieubeleidsplan. Het Utrechtse deel van het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost wordt hier in de eerste helft van 2006 nog aan toegevoegd. Wie op de provinciale startpagina kijkt, vindt ze in het ‘provincieloket’ onder de noemer ‘Omgevingsplannen’. Het vormt een belangrijke stap in het digitaal vergelijken en analyseren van ruimtelijke plannen, hetgeen nu nog op papier plaatsvindt.

De provincie Utrecht stelt haar strategische omgevingsplannen laagdrempelig beschikbaar. Het sluit aan bij de wens de toegankelijkheid van overheidsinformatie te verbeteren en draagt dus bij aan een transparantere overheid. Het zoeken van informatie gaat snel en dwars door alle plannen heen. Men kan zoeken op trefwoord, via de index of door gewoon op de plankaart te klikken. In dit laatste geval vindt men de bijbehorende beleidsteksten. Op deze manier kan iedere burger via internet met een paar muisklikken het provinciale strategische beleid voor zijn of haar leefomgeving achterhalen. Dit is voor met name bewoners een groot voordeel. Doorgaans is men vooral geïnteresseerd in alle informatie over één specifieke locatie.

Nu de provincie haar eigen strategische plannen digitaal raadpleegbaar en uitwisselbaar beschikbaar heeft, verschuift het accent naar digitaal uitwisselbare bestemmingsplannen. De provincie gaat het gebruik ervan technisch en organisatorisch integreren in haar eigen werkproces. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de gemeenten. Eind 2005 hebben de provincie, het BRU en de Utrechtse gemeenten in een aantal ambtelijke bijeenkomsten toegewerkt naar een Handboek digitale uitwisselbare bestemmingsplannen. Het doel is dat alle betrokken partijen zich zullen conformeren aan het Handboek, zodat ruimtelijke beleidsinformatie in de toekomst op een eenduidige manier digitaal kan worden uitgewisseld. Daarnaast heeft de provincie eind 2005 voor dit doel een Stimuleringsfonds digitaal uitwisselbare bestemmingsplannen in het leven geroepen. Dit is mede gebeurd met het oog op de komst van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening, die naar alle waarschijnlijkheid vast zal leggen dat nieuwe ruimtelijke plannen digitaal uitwisselbaar en vergelijkbaar moeten zijn. Zie ook paragraaf 5.2

4.2 Grondbeleid

De profilering van de provincie en de voortgang van projecten van gebiedsontwikkeling zijn soms gebaat bij het innemen van een grondpositie. Daartoe hebben wij in april 2005 de notitie Actief Provinciaal Grondbeleid vastgesteld. Het instrument actief grondbeleid heeft een aantal voordelen. Onder andere het versterken van de ontwikkelkracht van de provincie, het helpen realiseren van ruimtelijke ontwikkelingsplannen en het versneld behalen van ruimtelijke doelstellingen. Met de notitie Actief Provinciaal grondbeleid is het mogelijk om binnen bepaalde kaders grondbeleid te voeren.

Voor de aankoop van gronden is een Grondbank in het leven geroepen. De provincie kan overgaan tot de aankoop van gronden. Deze worden toegevoegd aan de Grondbank en kunnen worden ingebracht in de gebiedsgerichte projecten. De kaders voor de strategische grondaankopen hebben betrekking op:

- Inhoud: grondverwerving binnen de kaders van het Streekplan en Agenda 2010.
- Financiën: tegenover de investering (aankoopwaarde) moet een dekking (vanuit het betreffende project) staan van marktwaarde, verevening op termijn en/of subsidies.
- Risicoafbakening: het totale (resterende) risico mag de € 5 miljoen niet overschrijden.

In 2005 hebben de eerste oriëntaties plaatsgevonden op inzet van dit instrument voor projecten uit Agenda 2010 en het MAP-Streekplan.

4.3 EHS

Realisatie EHS

Bij het natuurbeleid staat de Ecologische hoofdstructuur (EHS) op nationaal en provinciaal niveau centraal. De EHS is in het streekplan begrensd. De provincie heeft in de EHS een initiërende rol en geeft sturing aan de realisatie via het driesporenbeleid 'basisbescherming-beheer-aankoop'.

De planologische "basisbescherming" is door het 'nee, tenzij' regime verankerd in het streekplan. In 2005 zijn diverse ruimtelijke ontwikkelingen volgens deze systematiek beoordeeld.

De grondverwerving in Utrecht lag tot 2005 redelijk op koers (zie overzicht). In 2005 is er ca 130 ha nieuwe natuur aangekocht. Hiermee ligt de realisatie (4317 ha) iets achter op de planning (4440 ha). Bij de realisatie van de EHS hebben wij in 2005 in overeenstemming met het kabinetsbeleid een beleidsomslag van minder verwerving naar meer particulier natuurbeheer doorgevoerd. In sommige gebieden wordt primair ingezet op verwerving en in andere gebieden juist op particulier natuurbeheer. Tot 2005 beperkte de belangstelling voor particulier natuurbeheer zich vooral tot de landgoederen in de provincie Utrecht. Wij zien nu een toenemende belangstelling bij agrariërs. In 2005 was de toename van het particuliere natuurbeheer echter minder groot dan in 2004. De totale realisatie loopt licht achter op de planning.

	Gerealiseerd in 2005	Gerealiseerd tot en met 2005	Doelstelling tot en met 2005	Einddoelstelling
Aankoop	130 ha	4317 ha	4440 ha	6900 ha
Particulier natuurbeheer	120 ha	455 ha	484 ha	2700 ha
Natuurvriendelijke oevers	4 km	118 km	145 km	450 km
Faunapassages in provinciale wegen	1	18	20	70

(Robuuste) ecologische verbindingzones en faunavoorzieningen

Om de versnippering van de EHS op te heffen werkt de provincie Utrecht aan de realisatie van (robuuste) ecologische verbindingzones en aan faunavoorzieningen in de provinciale wegen. Verspreid in de provincie loopt er inmiddels een groot aantal projecten op het gebied van de ecologische verbindingzones. De aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de Kromme Rijn in de stad Utrecht en bij de Barneveldse beek, faunavoorzieningen bij de Achterwetering in het Noorderpark en de realisatie van een vispassage in de Kromme Rijn bij Cothen zijn voorbeelden. In totaal is tot en met 2005 118 km natuurvriendelijke oever aangelegd, terwijl er 145 km was gepland. Over het ecoduct bij de Plantage Willem III in de N225 is met de betrokken partijen overeenstemming bereikt. Ten behoeve van het ecoduct in de N237 bij Soesterberg (Hart van de Heuvelrug) zijn de voorbereidende werkzaamheden in 2005 gestart. Tevens is gestart met de grondaankoop (op vrijwillige basis) en konden enkele percelen reeds worden verworven.

Het Rijk heeft per provincie middelen beschikbaar gesteld voor de aanleg van zogenaamde robuuste ecologische verbindingzones. Voor Utrecht gaat het om de Veluwe-Utrechtse Heuvelrug (inclusief zogenaamde poorten tussen de heuvelrug en de uiterwaarden), de Natte As (Nieuwkoop-Vechtplassen) en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Voor de stand van zaken verwijzen wij naar de acties 22 tot en met 24 in paragraaf 3.2

Natuur- en beheersgebiedplannen

Wij hebben in 2005 het Natuurgebiedsplan Vianen vastgesteld. Daarmee zijn nu voor de gehele provincie natuurgebiedsplannen beschikbaar. Daarnaast hebben wij in 2005 een bundeling van herzieningen voor alle natuurgebiedsplannen vastgesteld. Met deze herziening worden enkele knelpunten voor het particulier en agrarisch natuurbeheer weggenomen. Ook wordt invulling gegeven aan enkele concrete kansen voor natuurontwikkeling (o.a. in de Amerongse Bovenpolder).

Natura-2000-gebiedsaanwijzingen

In het kader van de EU-verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn is LNV in 2005 gestart met de aanwijzing van een nieuwe tranche gebieden. Ook in Utrecht is een aantal gebieden voorgedragen,

zoals uiterwaarden van de Nederrijn, Botshol, de Meije, Overlangbroek en Kolland. Afronding van de gebiedsaanwijzing is voorzien in 2006/2007.

4.4 Recreatief groen

Recreatief groen Utrecht

Het programma voor recreatief groen rondom Utrecht is opgenomen in tabel 9.1 van het streekplan. In 2005 is rondom Utrecht nog geen nieuw recreatief groen concreet ingericht.

- Wat betreft *Harmelen en Haarzuilens* hebben GS in 2005 het ontwerp-landinrichtingsplan Haarzuilens voorlopig vastgesteld in afwachting van het toetsingsadvies van de Commissie mer over de aanvulling op het MER. Deze aanvulling is in 2005 gereed gekomen en heeft een positief toetsingsadvies gekregen. In 2006 kan het landinrichtingsplan derhalve definitief door GS worden vastgesteld en kan de uitvoering starten.
- Wat betreft het *Noorderpark* heeft de landinrichtingscommissie in 2005 een Ontwerp-planwijziging opgesteld, waarin 20 ha aan recreatieve verbindingen is opgenomen. Deze Ontwerp-planwijziging is begin 2006 aan de provincie aangeboden. GS stellen naar verwachting in de eerste helft van 2006 deze Ontwerp-planwijziging vast.

Om een bestuurlijke impuls aan de realisatie van recreatieve groenprojecten en de daarbij behorende recreatieve verbindingen te geven is de Stuurgroep Groen opgericht door de provincie, het BRU en de gemeente Utrecht. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben bestuurders zich ten doel gesteld een voortvarende uitvoering te bewerkstelligen. Primair gaat het daarbij om de uitvoering van reeds bestaande afspraken met betrekking tot recreatief groen en verbindingen. Waar knelpunten van bestuurlijke aard aan de orde zijn, werkt de Stuurgroep aan oplossingen.

Recreatief groen Amersfoort

In het streekplan is een programma van circa 330 ha opgenomen voor de locaties Vathorst Noord, Wieken-Vinkenhoef en De Schammer.

- De onzekerheden met betrekking tot de financiële haalbaarheid van de herinrichting van het gebied Vathorst Noord hebben ertoe geleid, dat de planvorming voor *Vathorst Noord* later zal starten dan oorspronkelijk gepland. De provincie heeft in het Stimuleringsfonds gelden gereserveerd voor een ontwikkeling van Vathorst Noord, met randvoorwaarden met betrekking tot de structuurvisie en de bijbehorende begroting. In 2006 zal de gemeente de planvorming voor Vathorst Noord weer oppakken. Beoogd wordt om eind 2006 een ontwikkelingsvisie gereed te hebben.
- Bij *Wieken-Vinkenhoef* is de aanleg van de hydrologische buffer en het natuurontwikkelingsgebied (gezamenlijk 47 ha) gestart in het voorjaar van 2005. De uitvoering zal volgens planning eind 2006 zijn uitgevoerd. Daarnaast is in 2005 gewerkt aan concrete planvorming voor boscompensatie. Voor Stoutenburg is in 2005 gewerkt aan een herziening van het bestemmingsplan om groene ontwikkelingen mogelijk te maken. De vaststelling hiervan wordt najaar 2006 verwacht.
- Voor de *Schammer* verwijzen wij naar paragraaf 2.3.

4.5 Infrastructuur

In december 2003 is het Strategisch Mobiliteitsplan provincie Utrecht 2004-2015 (SMPU) vastgesteld. Hierin staan drie hoofddoelen centraal: het realiseren van een doelmatig verkeers- en vervoerssysteem om de bereikbaarheid in en van de provincie en de Randstad te waarborgen; het verbeteren van de veiligheid van het verkeers- en vervoerssysteem voor gebruikers en omwonenden; het verminderen van de negatieve effecten van verkeer en vervoer op de kwaliteit van de leefomgeving. Het is een uitvoeringsgericht mobiliteitsplan. Daarom is het Meerjaren Actie Programma een belangrijk onderdeel van het SMPU. Dit actieprogramma is het richtsnoer voor afspraken met de betrokken partijen. Er zijn prioriteiten in aangegeven, op grond van de beschikbare middelen, realiteit en haalbaarheid. Dit 'Richtprogramma' vormt de basis voor de uitvoering van het SMPU. Voor details over de in 2005 uitgevoerde projecten wordt hier verwezen naar de begroting van 2005 en het daarmee samenhangende Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan.

Met de vaststelling van de Nota Mobiliteit door de Eerste Kamer (februari 2006) is vanuit de Planwet de verplichting tot actualisatie van provinciale vervoersplannen ontstaan. Dit betekent dat ook het SMPU in overeenstemming gebracht moet worden met de Nota Mobiliteit. In 2006 zal derhalve gestart worden met de evaluatie en actualisatie van het SMPU.

In 2005 is met het samenwerkingsverband "Utrecht onderweg" voortgang geboekt. Utrecht Onderweg staat voor het verbeteren van de doorstroming van het verkeer in de provincie. Bijzonder is dat het aanpakken en oplossen van problemen niet op de traditionele manier plaatsvindt. De Quick Win-projecten zijn in 2005 bijna allemaal in uitvoering genomen dan wel afgerond.

In 2005 heeft de provincie het initiatief genomen tot diverse verkenningen die gezamenlijk kunnen worden beschouwd als een provinciebrede netwerkanalyse, zoals die ook in andere regio's zijn uitgevoerd in het kader van de vaststelling van de Nota Mobiliteit. Deze verkenningen zijn in nauwe samenhang verricht met de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht (voortkomend uit Nota Ruimte), zodat ruimtelijke ontwikkelingen en investeringen in infrastructuur in de toekomst goed op elkaar aansluiten. Tevens zijn deze netwerkanalyse en eerdere analyses die zijn verricht in het kader van Utrecht Onderweg nader op elkaar afgestemd.

4.6 Wonen¹

Voortgang Woningbouw

Het aantal opgeleverde woningen laat in 2005 een forse toename zien ten opzichte van 2004. Het aantal afgegeven bouwvergunningen in 2005 is licht gestegen. Vooral op het einde van 2005 is de productie opgevoerd.

- Opgeleverde woningen:	2004: 4.897	2005: 6.587
- Afgegeven bouwvergunningen:	2004: 6.546	2005: 7.029

Dit is een positieve ontwikkeling, maar de productie is nog niet op het niveau van de gemiddelde jaarproductie van het streekplanwoningbouwprogramma (7.366). Om het opgebouwde tekort van de afgelopen jaren te compenseren is dus nog een inhaalslag nodig. De versnelling is vooral op de korte termijn noodzakelijk om de aantallen woningen van de woningbouwafspraken voor de regio's Utrecht en Amersfoort (periode 2005-2010) te halen.

Aanjaagteam woningbouw

Het gevolg van de in de afgelopen jaren sterk achtergebleven woningbouwproductie en het daarmee verband houdende woningtekort, is dat o.a. de wachttijden voor huurwoningen toenemen en dat de prijs-kwaliteitverhouding van woningen onder druk komt te staan. Het daadwerkelijk bouwen van woningen vraagt met name een inspanning van bouwers en gemeenten. De provincie draagt echter medeverantwoordelijkheid voor de woningbouwproductie. De ruimtelijke mogelijkheden zijn immers bepaald in het streekplan. De provincie Utrecht kiest ervoor een duidelijke rol te vervullen in de versnelling van de woningbouwproductie. In de 2^e helft van 2005 is daarom een aanjaagteam in het leven geroepen met als doel het bijdragen aan het oplossen van knelpunten in de woningbouwproductie zodat de aantallen woningen die in het streekplan zijn gepland ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Dit aanjaagteam is er in principe voor iedereen, maar richt zich in de eerste plaats op gemeenten, woningcorporaties en bouwers/projectontwikkelaars.

¹ Dit verslag ruimtelijk beleid beperkt zicht tot het vermelden van de ontwikkelingen op terrein van wonen en stedelijke vernieuwing die een directe relatie hebben met het ruimtelijk beleid. Het gaat dan om de thema's woningbouw en herstructurering. Voor meer en uitgebreider informatie over ook andere thema's in het beleidsveld wonen, verwijzen wij naar het jaarlijks verslag wonen en stedelijke vernieuwing dat naar verwachting begin 2007 verschijnt.

Het aanjaagteam brengt met de betrokken partijen op locatieniveau in kaart wat de oorzaak is van vertraging en probeert met oplossingsvoorstellen te komen. Per project is de aanpak verschillend. De provincie kan het proces van woningbouw helpen versnellen door bijvoorbeeld:

- het bemiddelen tussen verschillende partijen;
- vergunningenprocedures zo vlot mogelijk te laten verlopen;
- kennis beschikbaar te stellen;
- bestuurskracht in te zetten;
- gebruik te maken van contacten bij het ministerie van VROM en bij andere provincies.

Daarnaast is op 10 oktober 2005 door PS de Commissie Onderzoek Bouwstagnatie ingesteld die een nader onderzoek heeft gedaan naar de oorzaken van de woningbouwstagnatie in de provincie Utrecht. Het eindrapport is in de eerste helft van 2006 verschenen en PS hebben in juni de aanbevelingen uit het onderzoek overgenomen. GS gaan in het tweede helft van 2006 een plan van aanpak ten behoeve van de verdere uitwerking opstellen. Vanzelfsprekend worden concrete nieuwe resultaten van dit nadere onderzoek meegenomen door het aanjaagteam.

Afspraken over woningdifferentiatie

In de Woningbouwafspraken 2005-2010 voor het stadsgewest Amersfoort (afspraken tussen Rijk, provincie en regio) en in het streekplan (zie ook paragraaf 3.2; actie 14) is aangegeven dat met regio's afspraken gemaakt worden over de gewenste woningdifferentiatie. Eind 2005 zijn deze afspraken voor het stadsgewest Amersfoort ondertekend door provincie, het gewest Eemland en de stad Amersfoort. Aan de uitvoering van de afspraken is de verdeling van de BLS-subsidie gekoppeld (BLS= Besluit Locatiegebonden Subsidie). Het gaat om € 8,5 miljoen voor de periode 2005-2010. In 2006 wordt ingezet op het maken van afspraken met de gemeenten binnen het streekplandeelgebieden West en Zuidoost. Het BRU is verantwoordelijk voor de uitvoering van het RSP en maakt in dat kader ook afspraken met gemeenten.

Stimuleringsfonds Stedelijke vernieuwing

In 2004 is door PS het Stimuleringsfonds ingesteld als concreet uitvoeringsinstrument van het provinciaal beleid, o.a. op het terrein van kwaliteit van het stedelijk gebied, in het bijzonder wonen. Voor stedelijke vernieuwing is € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Bij de inzet van deze middelen is gekozen voor projecten waarbij met een gerichte inzet van provinciale middelen knelpunten worden opgelost, een versnelling kan plaatsvinden of een hoger kwaliteitsniveau kan worden gehaald. Het gaat om projecten in Baarn, Maarssen, Nieuwegein, Soest, Veenendaal, Woerden en Zeist. Er is in 2005 na een zorgvuldige selectie intensief overlegd met deze gemeenten over de provinciale bijdrage. De onderhandelingen hebben ertoe geleid dat in het 1^e kwartaal van 2006 met de meeste gemeenten prestatiecontracten worden ondertekend (totaal voor ca. € 9 miljoen). De realisatie van de afgesproken prestaties zal vervolgens in 2006 en 2007 gebeuren. Circa € 1 miljoen is nog beschikbaar voor in 2006 en 2007 te verwachten urgente projecten. Inmiddels is in januari 2006 de eerste prestatieovereenkomst (gemeente Nieuwegein) ondertekend.

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)

In 2005 zijn de ISV-middelen (van Rijk en provincie) verdeeld voor het tijdvak 2005 t/m 2009 (ISV-2). Het ging daarbij om ca. € 28 miljoen waarvan ruim € 3 miljoen aan provinciaal geld. Er is, uiteraard binnen het rijksbeleidskader en binnen het provinciaal uitvoeringskader ISV-2 (beide uit 2004) met name ingezet op herstructurering van binnenstedelijke locaties. Het belangrijkste criterium bij de verdeling was de mate waarin de projecten en integrale programma's een specifieke bijdrage leveren aan een snelle realisatie van binnenstedelijke woningbouw, in vooral de naoorlogse wijken. Aan 8 gemeenten is op programmabasis subsidie verleend (Baarn, De Bilt, Driebergen-Rijsenburg, Nieuwegein, Soest, Veenendaal, IJsselstein en Zeist). Daarnaast is aan 16 gemeenten op projectbasis subsidie verleend.

4.7 Werken

In het streekplan is een opgave van 450 ha voor de periode 2005-2015 opgenomen. Dit is minder dan de berekende behoefte vanwege de ook in het streekplan vastgelegde intensiveringsopgave van 15% (intensief ruimtegebruik). Een belangrijk deel van deze 450 ha is bedoeld voor uitplaatsing van bedrijven die door bijvoorbeeld milieueisen of stadsvernieuwing in de knel komen.

De uitgifte van bedrijventerreinen is in 2005 op een vergelijkbaar niveau als in 2004 (ca 30 ha).

De uitvoering van het programma herstructurering bedrijventerreinen verloopt voorspoedig. In 2005 zijn de volgende bedrijventerreinen gestart met de uitvoering van een herstructureringsoperatie met een bijdrage van de provincie: Bedrijventerrein De Copen in Lopik (28 ha) en Bedrijventerrein De Putkop (15 ha) in Harmelen. Tevens is in het kader van het Stimuleringsfonds € 5 miljoen ter beschikking gesteld voor de herstructurering van 3 grotere bedrijventerreinen voor de periode 2005-2007: Bedrijventerrein Lage Weide in Utrecht, Bedrijventerrein Mijdrecht in De Ronde Venen en Bedrijventerrein De Kronkels in Bunschoten.

De uitvoering van het integrale programma Duurzame Bedrijventerreinen verloopt ook volgens planning. Vanuit ruimtelijke economie is vooral het stimuleren van Parkmanagement op bedrijventerreinen van belang. In 2005 heeft een aantal gemeenten gebruik gemaakt van de stimuleringsregeling op dit onderwerp (Lopik, Veenendaal, Soest, Zeist en Amersfoort). Verder zijn er met 5 gemeenten gesprekken gevoerd om te komen tot duurzaamheid op bedrijventerreinen.

Op het punt van zorgvuldig ruimtegebruik is in 2005 de Ruimtemeter in gebruik genomen. Hiermee kan de provincie meten of haar doelstelling van 15% besparing op het ruimtegebruik van bedrijventerreinen ook daadwerkelijk gehaald kan worden en zo niet op welke punten dit dan problemen oplevert. Hiernaast is in samenwerking met de KvK de "bedrijfsruimtescan" ontwikkeld. Via deze internetapplicatie kunnen bedrijven bekijken welke concrete mogelijkheden zij hebben om op hun bestaande locatie verder te intensiveren. Tijdens de presentatie van de bedrijfsruimtescan werd door bedrijven waardering uitgesproken over het geleverde product.

Eind 2005 is gestart met de voorbereiding voor het instellen van het Kennisteam Werklocaties. Het Kennisteam is in het voorjaar van 2006 door GS ingesteld en moet gaan functioneren als een centrale ingang (één loket) waar gemeenten met vragen terecht kunnen over plannen rondom de ontwikkeling van werklocaties. De instelling van het Kennisteam past in breder perspectief ook in de ontwikkeling waarbij de provincie zich niet alleen richt op het voorkómen van ongewenste situaties (toelatingsplanologie) maar ook op het stimuleren van ruimtelijke kwaliteit (ontwikkelingsplanologie). Dat betekent dat meer geïnvesteerd wordt in het voortraject van gemeentelijke beleidsvorming en minder nadruk ligt op toetsing achteraf (zie ook paragraaf 3.2 actie 9).

Voor de voortgang van het regionaal bedrijventerrein Woerden wordt verwezen naar paragraaf 3.1.

4.8 Windturbines

In het streekplan zijn een viertal locaties als indicatieve aanduidingen opgenomen. Hiernaast biedt het streekplan ruimte aan kleinschalige bottom-up initiatieven, voor zover deze passen in de randvoorwaarden die daarvoor in het Windplan Utrecht zijn opgenomen. De vier in het streekplan aangewezen locaties bieden, samen met de kleinschalige mogelijkheden, voldoende ruimte voor de realisering van de Utrechtse BLOW-taakstelling van 50 Megawatt (MW). (BLOW = bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie).

In 2005 is met de gemeenten waar een indicatieve aanduiding is opgenomen bestuurlijk overleg geweest, om te sonderen in hoeverre zij bereid zijn om deze locaties te ontwikkelen en daarvoor de benodigde planologische procedures te starten. Dit heeft in 2005 nog niet tot concrete resultaten geleid. Wel heeft de gemeente Loenen zich in beginsel positief opgesteld. Daarnaast is ook met de gemeenten die eigen initiatieven ontwikkelen overleg gevoerd om te trachten in samenwerking tot realisering van de beoogde locaties te komen.

In 2005 zijn in de provincie nog geen windturbines gerealiseerd. Wel is een aantal bouw- en milieuvergunningen verleend en bestemmingsplannen in procedure gebracht die plaatsingsmogelijkheden voor windturbines bevatten. Dit betreft locaties in de gemeenten Lopik (9 MW), Houten (9 MW) en Nieuwegein (15 MW). Er zijn verder diverse andere initiatieven, zowel voor de grootschalige opstellingen als voor een aantal kleinschalige opstellingen.

4.9 Baggerstort en de Raad van State

In augustus 2002 hebben GS een aanwijzing gegeven aan de gemeente Amersfoort. De gemeente heeft vervolgens het bestemmingsplan "Baggerspeciedepot Zevenhuizen 2003" vastgesteld. Aan dit bestemmingsplan hebben GS in april 2004 gedeeltelijk goedkeuring onthouden, omdat het niet voldoet aan het aanwijzingsbesluit. Het plangebied is niet uitsluitend en exclusief bestemd voor een baggerberging. Bovendien is de oppervlaktemaat voor het gebied waarin de baggerspecie mag worden gestort beperkt tot 33 hectare, in plaats van 92.

Tegen het (gedeeltelijke) goedkeuringsbesluit en het aanwijzingsbesluit is door de gemeente Amersfoort, het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst B.V., de SGLA (Samenwerkende Groeperingen Leefbaar Amersfoort), en de Bewoners Vereniging Vathorst beroep ingesteld bij de Raad van State. Op 20 april 2005 heeft de Raad van State uitspraak gedaan. De goedkeuring van het plandeel met de bestemming "Baggerspeciedepot" is door de Raad vernietigd. Omdat de Afdeling ten aanzien van de onthouding van de goedkeuring aan het plandeel met de bestemming "Baggerspeciedepot" niet zelf in de zaak heeft voorzien, moest GS een nieuw besluit ten aanzien van deze bestemming nemen.

Op 14 juni 2005 is een nieuw besluit genomen waarin is besloten om goedkeuring te hechten aan de in de voorschriften opgenomen bepaling dat de gezamenlijke oppervlakte van de gebieden waarin de baggerspecie mag worden gestort ten hoogste 33 hectare bedraagt. Tevens hebben GS besloten om aan een deel van de gronden met de bestemming "Baggerspeciedepot", zoals nader aangegeven op de bij dat besluit behorende gewaarmerkte tekening goed te keuren en aan de overige gronden met deze bestemming goedkeuring te onthouden. Tegen dit besluit is beroep ingesteld bij de Raad van State door de SGLA en de Bewoners Vereniging Vathorst. Op 12 juli 2006 heeft de Raad van State het beroep ongegrond verklaard (zaaknummer 200507299/1). Dit betekent dat het bestemmingsplan "Baggerspeciedepot Zevenhuizen 2003" nu onherroepelijk is geworden.

5. Gemeentelijk ruimtelijk beleid

5.1 Bestemmings- en bouwplannen

Bestemmingsplannen

In 2005 zijn in het kader van de formele procedure 104 overleg- en ontwerpbestemmingsplannen behandeld. Het betreft onder meer de plannen voor het stationsgebied Utrecht, binnenstad Nieuwegein, de centrumplannen voor Houten en Baarn, de plannen voor het landelijk gebied van Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Leusden en Leersum en het bestemmingsplan Hart voor Groen van Soest. Het laatste plan betreft de invulling van het project Hart van de Heuvelrug voor het Soester grondgebied (zie ook paragraaf 2.3). Daarnaast zijn 46 ter goedkeuring aangeboden vastgestelde bestemmingsplannen behandeld. Met uitzondering van het plan Tabaksteeg van Leusden dat in verband met de waterproblematiek niet is goedgekeurd, konden alle vastgestelde bestemmingsplannen geheel of grotendeels worden goedgekeurd. Als belangrijkste vastgestelde plannen kunnen worden genoemd Maarssen-Zuid, de plannen landelijk gebied van Wijk bij Duurstede en Driebergen en de bedrijventerreinen Oudenrijn Utrecht en Amerongen.

De Raad van State heeft in 2005 de beroepen tegen 24 GS-besluiten behandeld. Het ging daarbij onder meer over de bestemmingsplannen voor het landelijk gebied van Loenen, kantorenlocatie Vathorst Amersfoort, Slot Zeist en Larenstein De Bilt. Over het geheel genomen zijn de GS-besluiten in stand gebleven. Het plan Larenstein van De Bilt heeft de eindstreep niet gehaald omdat naar het oordeel van de Raad van State in het plan ten onrechte geen aandacht was besteed aan het Besluit luchtkwaliteit. Daarnaast is op perceelsniveau een aantal beroepen gegrond verklaard. Dit heeft niet geleid tot schadeclaims.

Bouwplannen

Het aantal behandelde bouwplannen dat via artikel 19 WRO aan GS is voorgelegd, is anders dan in de voorgaande jaren in 2005 weer toegenomen: 465 tegen 386 in 2004. In 6 gevallen is de gevraagde verklaring van geen bezwaar geweigerd of is het voornemen daartoe kenbaar gemaakt. Deze 6 gevallen hadden alle betrekking op het oprichten van bebouwing in het buitengebied. In 2 gevallen is de gevraagde verklaring van geen bezwaar na een zienswijzenprocedure alsnog afgegeven. Ten behoeve van de realisering van een tweetal woningen in Soest is toepassing gegeven aan de in het streekplan neergelegde "touwtjesmethode". Voorts is in 9 gevallen voor in totaal 16 woningen toepassing gegeven aan de Ruimte voor Ruimteregeling. Het ging daarbij zowel om de toepassing van de Ruimte voor Ruimteregeling op basis van de Derde partiële herziening van het vorige streekplan, als om de Ruimte voor Ruimteregeling van het nieuwe streekplan.

De Rechtbank heeft in 2005 13 zaken behandeld die betrekking hadden op een met gebruikmaking van een afgegeven verklaring van geen bezwaar verleende bouwvergunning. Slechts in enkele gevallen is het beroep tegen een door de gemeente afgegeven bouwvergunning gegrond verklaard. Daarbij waren geen provinciale belangen in het geding.

Bij de Raad van State hebben met betrekking tot bouwplannen waarvoor door de provincie een verklaring van geen bezwaar is afgegeven, 5 hoger beroepszaken gediend. In één geval heeft de Raad van State een uitspraak van de Rechtbank om procedurele redenen vernietigd en terugverwezen naar de Rechtbank. Met betrekking tot de aanleg van een bouwweg ten behoeve van de Loenense woningbouwlocatie Cronenburgh is door de Raad van State een opmerkelijke uitspraak gedaan. Het besluit van de gemeente is vernietigd omdat bij de besluitvorming geen rekening was gehouden met het Besluit luchtkwaliteit. De Raad van State heeft de rechtsgevolgen van het besluit echter in stand gelaten omdat naderhand, tijdens de beroepsprocedure, er alsnog onderzoek was gedaan waaruit was komen vast te staan dat het Besluit luchtkwaliteit geen beletsel vormde voor de aanleg van de bouwweg. Deze uitspraak is opmerkelijk omdat de bestuursrechter normaliter alleen rekening houdt met de feiten en omstandigheden van het moment waarop een bestuursorgaan (in dit geval het college van burgemeester en wethouders van Loenen) het aangevallen besluit heeft genomen.

	2005
Behandelen overleg- en ontwerpbestemmingsplannen (in aantallen per jaar)	104
Behandelen vastgestelde bestemmingsplannen (in aantallen per jaar)	46
Behandelen bouwplannen (in aantallen per jaar)	465
Behandelen principeverzoeken (in aantallen per jaar)	64
Aantal beroepen tegen GS-goedkeuringsbesluiten bij Raad van State	24
Aantal zaken bij Rechtbank (tegen verlening van bouwvergunning)	13

5.2 Doorwerking beleid

Ten behoeve van de totstandkoming van gemeentelijke ruimtelijke plannen is intensief met gemeenten samengewerkt. In een zo vroeg mogelijk stadium zijn provinciale belangen ingebracht. Deze inzet in het voortraject ontlast de formele procedure in het kader van het provinciaal toezicht via de goedkeuring van bestemmingsplannen en de afgifte van verklaringen van geen bezwaar voor de realisering van bouwplannen.

Periodiek overleg en principeverzoeken

Met alle gemeenten vindt aan de hand van een gezamenlijk opgestelde agenda periodiek overleg plaats. In deze overleggen komen, naast andere zaken, ook projecten aan de orde waarvan voor de gemeente niet op voorhand duidelijk is of deze volgens het provinciaal ruimtelijk beleid wel haalbaar zijn. Vaak leidt dit tot een verzoek van gemeenten om een schriftelijke principe-uitspraak. Een dergelijke uitspraak kan er toe leiden dat de gemeente de beoogde ontwikkeling niet in een formele procedure wordt gebracht. In 2005 zijn 64 principeverzoeken behandeld. In 11 gevallen is geoordeeld dat de voorgenomen ontwikkeling weinig kansrijk is en in een eventuele vervolprocedure met een negatief advies aan GS zal worden voorgelegd. In alle 64 gevallen ging het om het oprichten van bebouwing in het landelijk gebied. In 24 gevallen is geadviseerd het voorgelegde plan te wijzigen.

Samenwerkingsverbanden

Door deelname aan werk-, klankbord- en projectgroepen wordt door de provincie een bijdrage geleverd aan gemeentelijke projecten. Met deze inzet worden ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt en wordt bij de totstandkoming van gemeentelijke beleidskaders een goede afstemming op het provinciaal beleid gerealiseerd. In 2005 is onder meer deelgenomen aan de volgende samenwerkingsverbanden:

- begeleidingsgroep Vechtbocht Maarssen (ontwikkeling DSM terrein);
- workshops visieontwikkeling Drakenburgergracht Baarn (omgekeerde integratie instellingen Sherpa en Amerpoort);
- stuurgroep autoboulevard Oud Zandbergen Zeist;
- projectgroep Smink Amersfoort (inrichting terrein baggerdepot);
- projectgroep A12 Woerden (tracé aansluiting Leidsche Rijn);
- klankbordgroep Kloosterhaven Nieuwegein;
- werkgroep omlegging N201 De Ronde Venen;
- overleggroep Amstelhoek De Ronde Venen (ontwikkeling nat bedrijventerrein);
- werkgroep Marickenland De Ronde Venen (woningbouw en natuurontwikkeling middengebied);
- werkgroep verplaatsing Driessen/herontwikkeling Vreeland Oost Loenen;
- diverse I.S.V.-stadsteams;
- klankbordgroep bestemmingsplan Nieuwersluis Loenen (beschermd dorpsgezicht);
- klankbordgroep bestemmingsplan Bedrijventerrein Lopik;
- klankbordgroep landelijk gebied Bunnik.

Met deze participatie in het voortraject van de planvorming wordt geanticipeerd op de nieuwe rol die voor de provincie is weggelegd in de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening: beïnvloeding en sturing vooraf in plaats van correctie achteraf.

Ook is al dan niet in werkgroepverband, de haalbaarheid bezien van tal van initiatieven om te komen tot nieuwe landgoederen, functiewijziging van beëindigde agrarische bedrijven en de ontwikkeling van golfterreinen.

Handleiding bestemmingsplannen en Circulaire artikel 19

In 2005 is verder gewerkt aan de nieuwe Handleiding bestemmingsplannen. In een consultatieronde in het begin van het jaar zijn gemeenten, maatschappelijke organisaties en rijksdiensten in de gelegenheid gesteld te reageren op een ambtelijk concept. Op basis hiervan heeft een nadere oriëntatie plaatsgevonden op de verdere mogelijkheden van deregulering. Vervolgens is op 27 september 2005 de Handleiding voorlopig vastgesteld en voorgelegd aan de Provinciale Planologische Commissie, de Provinciale Commissie voor het Landelijk Gebied en aan de Commissie Ruimte en Groen. Over het geheel genomen waren de reacties positief. Vervolgens is de Handleiding in de inspraak gebracht. De nieuwe Handleiding nodigt gemeenten uit gebieds- of thematische visies te maken. Begin 2006 is de Handleiding definitief vastgesteld.

Naast de Handleiding is ook een start gemaakt met een nieuwe Circulaire artikel 19 WRO. Ook hiermee wordt beoogd gemeenten meer ruimte te geven. Handleiding en Circulaire geven zo inhoud aan de nieuwe sturingsfilosofie van de provincie.

Digitaal uitwisselbare ruimtelijke plannen

In 2005 is een impuls gegeven aan het traject dat moet leiden tot het beschikbaar komen van digitale, IMRO-gecodeerde en daarmee uitwisselbare bestemmingsplannen. Er zijn drie workshops met de gemeenten en stedenbouwkundige bureaus gehouden. Naast de noodzaak van digitale plannen zijn met name aan de orde gesteld het verder standaardiseren van bestemmingsplanvoorschriften en de technische aspecten van het digitaliseren. Dit heeft geleid tot een concept Handboek Digitale Uitwisselbare Bestemmingsplannen Provincie Utrecht. Daarnaast zijn in 2005 met provinciale inbreng alle geldende bestemmingsplannen van Amerongen IMRO-conform gedigitaliseerd. Met behulp van deze plannen wordt ervaring opgedaan met het langs digitale weg ontvangen en beoordelen van bestemmingsplannen. Zie ook paragraaf 4.1.

6. Overleg

6.1 Statencommissie Ruimte en Groen

Hieronder volgt overzicht van een aantal belangrijke onderwerpen die aan de orde zijn gekomen in de commissie REG. In enkele gevallen zijn ruimtelijke onderwerpen (ook) in een andere commissie of PS aan de orde geweest. Waar dit van toepassing is, wordt dit specifiek gemeld.

Uitvoeringsprogramma ecopassages (zie ook paragraaf 4.3)

In februari heeft de commissie uitvoerig gesproken over het Uitvoeringsprogramma Ecopassages bij provinciale wegen. De discussie spitste zich toe of de gestelde doelen reëel zijn. Door ontoereikende middelen voor het hele programma zijn drie projecten geselecteerd.

In oktober heeft de commissie ingestemd met een voorstel van GS om nog eens € 1.600.000 beschikbaar te stellen voor de realisatie van ecoducten. Eveneens in oktober hebben PS met dit voorstel ingestemd.

Meerjarenactieprogramma streekplan 2005-2007 (zie ook hoofdstuk 3)

In februari is het concept MAP-streekplan 2005-2007 besproken. De commissie steunde de selectie door GS van vijf strategische uitvoeringsprojecten en het benoemen van 37 specifieke acties. In mei is de commissie nader geïnformeerd over de verdeling van het beschikbare budget (€ 10.5 miljoen) over de 5 projecten en de acties.

Balans en Ontwikkelingsprogramma Groene Hart (zie ook paragraaf 2.3)

In april heeft de commissie de nota 'Balans van het Groene Hart' besproken. De commissie was tevreden met het 'korte en krachtige' verhaal. Tegelijkertijd was de commissie nog voorzichtig, omdat het nu gaat om de nadere uitwerking van de plannen en er te weinig geld is om alle initiatieven en ideeën op te pakken. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden, aldus de commissie. In oktober is het Ontwikkelingsprogramma in de commissie gepresenteerd en in de vergadering van november besproken. De commissie was kritisch, maar niet negatief. Er waren zorgen om de toekomst van de kleine kernen en de positie van de landbouw en er was kritiek op de gebrekkige communicatie met de gemeenten en de afstemming met de NV Utrecht. Het Ontwikkelingsprogramma komt in 2006 in PS aan de orde.

Grondbeleid (zie ook paragraaf 4.2)

De commissies REG en Bestuur en Middelen hebben (gezamenlijk) in mei gesproken over een actief provinciaal grondbeleid en bijbehorende kaders en werkwijze. De commissies stemden in met de voorgenomen acties van GS binnen de kaders van PS.

Hart van de Heuvelrug (zie ook paragraaf 2.3)

De overeenkomsten met betrekking tot de 'Zeist Zorgpilot' en de clusterovereenkomst 'Soest 1' zijn in mei besproken in de commissie en in juni in PS. De discussie spitste zich toe op de vraag of met deze overeenkomsten overkoepelend beleid wordt vastgelegd zonder dat voorafgaand de kaders zijn bepaald en het in de toekomst zorgvuldiger en tijdiger betrekken van de staten. PS stemden in juni in met de overeenkomsten en financiering.

Ecoduct N237 (zie ook paragraaf 2.3)

De commissie (augustus) en PS (september) reageerde in augustus kritisch op de hogere kosten van het ecoduct over de N237. Uit een nauwkeuriger taxatie is gebleken dat de kosten hoger uitkomen dan bij de eerste globale raming. Er wordt naar gestreefd om de kostenstijging binnen andere projecten Hart van de Heuvelrug te compenseren, maar gezien de onzekerheid hierover was een provinciale garantie nodig. PS hebben in december formeel met deze garantstelling ingestemd.

Stimuleringsfonds: Stedelijke vernieuwing (zie ook paragraaf 4.6)

Commissie (augustus) en PS (september) steunden het voorstel van GS over de verdeling van € 10 miljoen voor stedelijke vernieuwing in de gemeenten Baarn, Soest, Nieuwegein, Woerden, Zeist, Maarssen en Veenendaal. De middelen zijn afkomstig uit het stimuleringsfonds.

Stimuleringsfonds: landelijk gebied

In september heeft de commissie gesproken over voorstellen voor GS om ruim € 8 miljoen uit het Stimuleringsfonds aan te wenden voor grondblauwe structuren rond Utrecht en Amersfoort, duurzame landbouw (waaronder in RAK-Kromme Rijn) en ecoducten. Met name rond de middelen voor RAK Kromme Rijn ontstond discussie rondom de vraag of de inzet van middelen wel vernieuwend genoeg was. Bij besluitvorming in PS (oktober) is dit onderdeel dan ook gesneuveld, waarna in november een andere dekkingsbron voor het RAK Kromme Rijn werd gevonden.

NV Utrecht (zie ook paragraaf 2.2)

De concept Ontwikkelingsvisie van de NV Utrecht werd zeer kritisch onthaald in de commissie. Er werd aandacht gevraagd voor afwijkingen ten opzichte van het streekplan, draagvlak en de Flevolandoptie. GS hebben toegelicht dat de visie wordt opgesteld in het kader van de Nota Ruimte: er dient een lange termijn visie te worden opgesteld, in samenhang met een visie op de infrastructuur. De provincie is hierbij één van de 7 partijen.

6.2 Provinciale Planologische Commissie

De Provinciale Planologische Commissie (PPC) adviseert GS en gemeenten over hun ruimtelijke plannen. De commissie bestaat uit vertegenwoordigers van het rijk en maatschappelijke organisaties. Advisering door de PPC is wettelijk verplicht bij strategische provinciale plannen, en bij gemeentelijke bestemmingsplannen die voor goedkeuring bij GS liggen.

Luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit was een thema dat in veel adviezen terugkwam. Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot meer fijnstof of koolmonoxide, bijvoorbeeld door toename van het aantal auto's in een gebied. Het terugdringen van schadelijke hoeveelheden fijnstof of CO₂ staat hoog op de (inter)nationale agenda. In de advisering vanuit de PPC is in 2005 extra gelet op de aannames en berekeningen door gemeenten in die situaties waar de landelijk vastgestelde normen dreigden te worden overschreden. In 2005 werd de landelijk geldende rekenmethodiek om emissies te voorspellen door verschillende organisaties bekritiseerd. De PPC werd geconfronteerd met enerzijds de geldende rekenmethodiek, de discussies over de betrouwbaarheid ervan en anderzijds de praktijkervaringen vanuit gemeenten en de wensen door te kunnen gaan met de planontwikkeling.

In vrijwel alle gevallen kon worden volstaan met het in eerste instantie inhoudelijk behandelen van het ruimtelijk plan en de advisering de mogelijke effecten op de luchtkwaliteit nader te onderzoeken. In een later stadium kon doorgaans het groene licht worden gegeven op grond van het nadere onderzoek.

Uitvoering en uitwerking streekplan

De PPC heeft geadviseerd over een concept MAP-streekplan (hoofdstuk 3), de detaillering van het streekplan in de Handleiding Bestemmingsplannen (paragraaf 2.1) en het provinciale Uitwerkingsplan Soest I (paragraaf 2.3).

Toetsing aan nieuwe streekplan

De gemeentelijke plannen werden in 2005 getoetst aan het nieuwe streekplan. Vrijwel alle bestemmingsplannen pasten in het nieuwe streekplan. In een beperkt aantal gevallen kon na wijziging alsnog het groene licht worden gegeven. Dit betrof met name bestemmingsplannen voor het buitengebied met natuurwaarden die anders waren opgenomen dan door de provincie bedoeld, of bestemmingsplannen met ruimere herbouw- en hergebruikmogelijkheden van vrijkomende agrarische bebouwing.

Vroegtijdig advies

Vroegtijdige advisering door de PPC bleek, naast luchtkwaliteit, vooral belangrijk bij mogelijk tegenstrijdige belangen of toepassing van nieuw beleid.

Soest heeft in 2005 een bestemmingsplan ontwikkeld voor hun onderdeel van het project Hart van de Heuvelrug (paragraaf 2.3). Teneinde een goede afstemming te krijgen met de provinciale inbreng voor dit gebied is het plan meerdere keren besproken in de PPC.

7. Wetgeving en jurisprudentie

Ingebrekestelling ontwikkeling Vathorst (gemeente Amersfoort)²

Begin april 2005 heeft de Europese Commissie de Nederlandse staat in gebreke gesteld aangaande de ontwikkeling en realisatie van het gebied Vathorst (gemeente Amersfoort). De Burger Partij Amersfoort (BPA) had bij de Commissie een klacht ingediend over de bodemsanering in Vathorst. De klager meldde dat er onderhands was aanbesteed, terwijl de omvang van het project een Europese aanbesteding noodzakelijk maakte. De Commissie heeft onderzoek ingesteld. De voorlopige conclusie is dat de bodemsanering volgens de Europese richtlijnen had moeten worden aanbesteed. Verder constateert de Commissie dat ook andere opdrachten voor de ontwikkeling en realisatie van Vathorst Europees hadden moeten worden aanbesteed.

De Commissie maakt onderscheid tussen locatieontwikkeling en projectontwikkeling. Onder locatieontwikkeling schaarde de Europese Commissie onder andere grondverwerving, de vervaardiging van stedenbouwkundige plannen, de ontwikkeling en realisering van het openbaar gebied, de overdracht daarvan aan de gemeente, het bouw- en woonrijp maken en de verkoop c.q. uitgifte van bouw kavels. Onder projectontwikkeling verstaat de Commissie de ontwikkeling en realisatie van vastgoedprojecten. De Commissie is van oordeel dat in het geval van Vathorst zowel de locatieontwikkeling, als de projectontwikkeling aanbestedingsplichtige opdrachten omvat.

De Nederlandse staat heeft in juli haar reactie op de ingebrekestelling verzonden naar de Commissie. Zowel de ingebrekestelling als de reactie van Nederland zijn (lopende het onderzoek) niet openbaar. Het finale standpunt van de Commissie is van belang voor de Nederlandse projectontwikkelingspraktijk. Het wachten is nu op de conclusie van de Commissie: boete opleggen of de zaak seponeren.

Staatssteun

Voor de uitvoering van het MAP-Streekplan is € 10,5 miljoen beschikbaar. Bij de besteding van het MAP-geld speelt staatssteun een rol. Er is sprake van staatssteun bij alle door de overheid verleende of uit overheidsmiddelen gefinancierde voordelen, al dan niet in de vorm van geld toegekend, die door bepaalde ondernemingen anders dan op grond van normale commerciële transacties worden genoten en die de mededinging en het handelsverkeer tussen de lidstaten (dreigen te) beïnvloeden.

Staatssteun is het meest relevant voor (decentrale) overheidsregels op het gebied van:

1. verkoop van gronden en gebouwen (grondbeleid);
2. verstrekking van leningen, kredieten en garanties;
3. verstrekking van subsidies.

Om te voorkomen dat op dit gebied staatssteun wordt verleend, is het van groot belang dat provincie en gemeenten *marktconform* handelen: handelen zoals een privé-investeerder dat zou doen (market investor principle) en/of door een niet-discriminerende en onvoorwaardelijke openbare procedure te houden die open staat voor alle huidige en toekomstige concurrenten. Deze procedure kan ertoe leiden dat de vervalsing van mededinging beperkt blijft en dat de financiering van de decentrale overheid zich tot een noodzakelijk minimum beperkt om een project door te laten gaan.

De uitgaven in het kader van de MAP-projecten worden gecontroleerd op staatssteunelementen.

Gebiedsontwikkeling en relevante wetgeving

De nieuwe Wro zal op zijn vroegst op 1 januari 2008 in werking treden. Hoofdstuk 5 van de nieuwe Wro is gereserveerd voor de bevoegdheden van de plus-regio's. Een invoeringswet moet onder andere voorzien in de tekst van hoofdstuk 5. Met de nieuwe Wro hangt nauw samen de in voorbereiding zijnde Grondexploitatiewet (Grexxwet). Het wetsvoorstel voor de Grexxwet is naar de Eerste Kamer gestuurd. Op 7 juli 2006 heeft de Tweede Kamer de Grexxwet aangenomen. De Grexxwet wordt als een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen in de nieuwe Wro. Op dit moment valt nog niet te overzien of dat hoofdstuk tegelijkertijd met de overige onderdelen van de Wro in werking zal treden of op een later tijdstip. In verband met de nieuwe Wro wordt ook de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) gewijzigd.

² N.b.: deze ingebrekestelling heeft géén consequenties voor de baggerstortlocatie te Zevenhuizen. De realisatie de baggerstortlocatie hoeft niet Europees aanbesteed te worden.

8. Gebruikte afkortingen

BRU	Bestuur regio Utrecht
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
GS	Gedeputeerde staten
IPO	Interprovinciaal overleg
MAP	Meerjarenactieprogramma
MER	Milieueffectrapport
MW	Megawatt
NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NV Utrecht	Noordvleugel Utrecht
PPC	Provinciale planologische commissie
PCLG	Provinciale commissie landelijk gebied
PS	Provinciale staten
RSP	Regionaal structuurplan (BRU)
SMPU	Strategisch mobiliteitsplan provincie Utrecht
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening